

PRITARTA

Kauno rajono savivaldybės administracijos
direktorium 2023 m. balandžio 19 d.
įsakymu Nr. ĮS - 1284

PRITARTA

Kauno r. Domeikavos lopšelio-darželio „Luknė“
tarybos 2022 m. lapkričio 11 d. prot. Nr. 5

**KAUNO R. DOMEIKAVOS LOPŠELIO-DARŽELIO „LUKNĖ“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„VAIKYSTĖS DĖLIONĖ“**

Domeikava
2023

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
1.1 INFORMACIJA APIE ŠVIETIMO TEIKĖJĄ	3
1.2 VAIKAI IR JŲ POREIKIAI	3
1.3 MOKYTOJŲ IR KITŲ SPECIALISTŲ PASIRENGIMAS	4
1.4 REGIONO IR ŠVIETIMO TEIKĖJO SAVITUMAS	4
1.5 TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI	6
II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	6
III. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	7
IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS	8
4.1 UGDYMO TURINYS	8
4.2 UGDYMO(SI) METODAI	9
4.3 UGDYMO(SI) APLINKA IR PRIEMONĖS	10
V. UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS	11
VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI	13
VII. PRIEDAI	15
Priedas Nr. 1	15
VAIKŲ PASIEKIMŲ SRITYS	15
Priedas Nr. 2	43
ILGALAIKIS VEIKLOS PLANAVIMAS	43
Priedas Nr. 3	45
TRUMPALAIKIS VEIKLOS PLANAVIMAS	45
Priedas Nr. 4	46
VAIKO PASIEKIMO SRIČIŲ ĮVERTINIMAI	46
Priedas Nr. 5	47
VAIKO PASIEKIMO SRIČIŲ ĮVERTINIMAI	47
Priedas Nr. 6	48
PASIEKIMŲ SRIČIŲ ĮVERTINIMŲ VIDURKIŲ DIAGRAMA	48
Priedas Nr. 7	49
VISOS GRUPĖS PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS	49
Priedas Nr. 8	50
VISOS GRUPĖS PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS	50

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1 INFORMACIJA APIE ŠVIETIMO TEIKĖJĄ

Švietimo teikėjo pavadinimas: Kauno r. Domeikavos lopšelis-darželis „Luknė“ (toliau tekste - Lopšelis-darželis)

Teisinė forma: juridinis asmuo

Darželio grupė: ikimokyklinio ugdymo įstaiga

Darželio tipas: lopšelis-darželis

Darželio adresas: Luknės g. 1, Domeikavos k., Domeikavos sen., LT-54355 Kauno r.

Elektroninis paštas: darzelis.domeikava2020@gmail.com

Interneto svetainė: www.luknesdarzelis.lt

Programą parengė: Kauno r. Domeikavos lopšelio-darželio „Luknė“ direktoriaus įsakymu 2021 m. gruodžio 30 d. Nr. V-91 sudaryta darbo grupė.

1.2 VAIKAI IR JŲ POREIKIAI

Didžioji dalis vaikų auga gerovės sąlygomis, tai naujos kartos vaikai – pasitikintys savimi, smalsūs, mėgstantys tyrinėti, spręsti problemas, aiškintis problemų kilimo priežastis. Vaikai auga aplinkoje, kurioje gausu informacinių technologijų – kompiuteriai, internetas, mobilūs telefonai, skaitmeninės knygos. Juos domina ne tik tradiciniai, įprasti, bet ir nauji žaislai ir žaidimai, pagrįsti naujomis technologijomis ir naujomis žaidimo su jais galimybėmis, sukurti remiantis šiuolaikinio gyvenimo aktualijomis ir originaliais sprendimais. Patys vaikai noriai ieško informacijos, greitai susidomi, vienu metu gali įsitraukti į keletą veiklų, dažnai jas keičia. Jie skuba patirti sėkmę, net jeigu veikla reikalauja daugiau pastangų. Organizuojant ugdymą vienas aktualiausių uždavinių mokytojams yra patenkinti kiekvieno vaiko individualius poreikius ir gebėjimus (specialiųjų bei gabiųjų ugdymosi poreikius).

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą. Remiantis Vaiko teisių konvencija (1995) „visapusiškiau ugdyti vaiko asmenybę, talentą ir protinius bei fizinius sugebėjimus“, todėl lopšelyje-darželyje skatinamas vaiko iniciatyvumas, kūrybiškumas, sudarant sąlygas vaikui atskleisti savo unikalumą ir savitumą, plėtojant įvairius gebėjimus. Žvelgiant į žmogų kaip į absoliučią vertybę, svarbu pripažinti ir vaiko vidinio pasaulio nepriklausomybę bei savarankiškumą kaip pagrindinę teisingo ugdymo garantą.

Mokytojų bendruomenė siekia į mokyklą išleisti vaiką turintį atsakingumo, iniciatyvumo, kūrybingumo, bendravimo bei bendradarbiavimo gebėjimus.

1.3 MOKYTOJŲ IR KITŲ SPECIALISTŲ PASIRENGIMAS

Lopšelyje-darželyje dirba kvalifikuoti mokytojai ir specialistai: ikimokyklinio ugdymo, meninio ugdymo mokytojai, logopedai, turintys aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą, jiems suteiktos mokytojo, vyresniojo mokytojo ir mokytojo metodininko kvalifikacinės kategorijos. Mokytojai nuolat atnaujina savo žinias, ugdomi ir plėtoja bendrąsias bei tobulina specialiąsias profesines kompetencijas. Tobulina žinias įvairiuose tarptautiniuose, respublikiniuose seminaruose, konferencijose, plėtoja profesinį bendradarbiavimą ir gerosios patirties sklaidą, dalinasi metodine ir praktine savo darbo patirtimi, veda atviras veiklas kolegoms, dalyvauja įvairiose darbo grupėse, reflektuoja apskritojo stalo diskusijose, teikia pagalbą mažesnę patirtį turintiems kolegoms.

Lopšelio-darželio mokytojai supranta, kad vaikystė yra unikali vertybė. Vaikas yra kompetentingas pilietis, turintis teises ir pareigas, aktyvus ugdymo(si) proceso dalyvis. Mokytojai geba ugdyti vaiko kompetencijas, suteikti jiems pagalbą, atsižvelgiant į individualius ir specialiuosius ugdymo(si) poreikius bei galimybes, išvelgti daromą pažangą, įvertinti pasiekimus, numatyti veiklas ir priemones tolimesnei pažangai.

Nuolatinis bendravimas ir bendradarbiavimas suteikia galimybę lopšelio-darželio mokytojams tobulinti kompetencijas reikalingas STEAM (gamtos mokslų, technologijų, informacinių technologijų, inžinerijos, menų/dizaino, matematikos) ugdymo įgyvendinimui, o ugdymo procese naudoti IKT ir kitas technologijas bei aktyvaus ugdymo metodus.

1.4 REGIONO IR ŠVIETIMO TEIKĖJO SAVITUMAS

Lopšelis-darželis priklauso Kauno r. Domeikavos seniūnijai, kuri turi nemažai įvairių lankytinų vietų: sovietiniais laikais veikusi pagrindžio Andziulio spaustuvė „AB“, kurioje dabar įkurtas muziejus, Lietuvos kankinių bažnyčia, Lietuvos kankinių skulptūrų parkas, Lentainių piliakalnis. Be šių įžymių vietovių, Domeikavos seniūnijoje įsikūręs pirmasis Kauno regione tarptautinius standartus atitinkantis aštuoniolikos krepšių diskolfo parkas. Šio parko vieta unikali: nuo kalvos matosi Neries vingis, Kleboniščio miškas, nuo „Via Baltica“ automagistralės ši teritorija nutolusi tik šešis kilometrus. Domeikavoje kuriamas pirmasis muzikinių instrumentų parkas Kauno rajone.

Lankytinos vietos ir paminėti objektai padeda kurti ir įvairinti ugdymo procesą, taikyti netradicinius ugdymo būdus ir formas.

Lopšelio-darželio pastatas - vieno aukšto, atliepiantis ikimokyklinio amžiaus vaikų poreikius ir pritaikytas judėjimo negalią turintiems vaikams. Jo vidinė ir išorinė aplinka yra jauki ir saugi. Grupių baldai, priemonės, lauko įrengimai, buities sąlygos yra orientuotos į vaiką, padeda vaikui jaustis gerai, jaukiai, užtikrina gerą mikroklimatą, psichologinį saugumą.

Lopšelis-darželis išsiskiria prioritetinėmis ugdymo kryptimis, kurios suteikia lopšeliui-darželiui savitumą.

- Ekologinės savimonės formavimas ir aplinkos saugojimas. Lopšelis-darželis įsijungęs į Lietuvos EKO mokyklų tinklą, kas 5 metai rengiamos programos padedančios vaikams ugdyti ekologinę savimonę ir kultūrą, formuoti aplinkosaugos, aplinkotyros bei pilietines nuostatas. Formuojamas tausojantis, atsakingas išteklių naudojimas, vartojimo efektyvumas, pagarba aplinkai, ekologinė kultūra ir etika, sveikos gyvensenos plėtojimas, draugiškas santykis su supančia aplinka, darnus ryšys su gamta ir žmonėmis, praktinių gebėjimų ugdymas artimiausioje gamtinėje aplinkoje, išgyvenant pažinimo džiaugsmą, mokantis sėti, auginti, prižiūrėti augančius augalus, suvokti savo pojūčius, ugdytis gebėjimą žodžiu ir kūrybiniais darbais išreikšti jausmus bei požiūrį į vykstančius gamtoje procesus. Aktyviai vykdomos Lietuvos EKO mokyklų tinklo veiklos. Lopšelio-darželio veiklose akcentuojamas patirtinis ugdymas(is) artimosios aplinkos pažinimas per pojūčius, praktinę veiklą, taikant STEAM metodologiją. Veiklų vykdymas neatsiejamai integruojamas į kasdienį ugdymo procesą, įvairius renginius, projektines veiklas.

- Sveikatos saugojimas ir stiprinimas. Lopšelis-darželis įsijungęs į Nacionalinį sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą ir pripažintas sveikatą stiprinančia mokykla. Kas 4 metai rengiamos programos padedančios įsivertinti sveikatos stiprinimo srityje kintančius poreikius. Sveikatos gebėjimai ugdomi aktyviu vaikų dalyvavimu patrauklioje, vaikų amžiaus tarpsnio ypatumus, poreikius ir interesus atitinkančioje grupės ar lopšelio-darželio kasdienėje veikloje, projektuose, renginiuose, ekskursijose, žaidimuose, inicijuojamos projektinės veiklos. Sveikatos turtinimui ir stiprinimui kuriamos fizinį aktyvumą skatinančios aplinkos ir kitos edukacinės erdvės.

- Meninės krypties veiklos ugdymas. Lopšelis-darželis ugdo vaikų kompetencijas visose ugdomosiose veiklose, užtikrinant visų kompetencijų ugdymo pusiausvyrą bei dermę. Meninės raiškos priemonės padeda atskleisti vaikų individualius gebėjimus, lavinant meninę raišką, gebėjimą tyrinėti ir perteikti save įvairiomis meninės raiškos priemonėmis ir būdais, vaizduojant, muzikuojant, šokant, vaidinant ir žaidžiant. Dainuodami vaikai išmoksta valdyti savo balso skambesį, intonaciją. Kūrybinė veikla ugdo vaikų estetinį suvokimą, kūrybiškumą, spontaniškumą, lavina vaizdinės kalbos įgūdžius, turtina vaikų žodyną, skatina domėtis aplinkinių pasauliu. Vaikai su mokytojais puošia lopšelio-darželio aplinką, dalyvauja įvairiuose renginiuose, parodose, projektuose.

- STEAM elementų naudojimas. Tai integralus, į kompleksinę tikrovės reiškinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą kreipiantis vaikų gebėjimų ugdymas, jo esmė – per žaidimą moksliniu būdu sprendžiamos įvairios problemos. Kuriamą palanki, inovatyvi, edukacinė aplinka, kurioje vaikai galėtų visapusiškai tyrinėti, atrasti, kurti ir ugdytis komunikacinius, informacinius, socialinius, meninius, pažintinius gebėjimus bei skatintų vaikų smalsumą.

Tobulinami vaikų socialiniai bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai. Vaikai mokosi tyrinėti, eksperimentuoti, kurti, sisteminti ir pristatyti sukurtus rezultatus.

Planuojamos netradicinio ugdymo dienos, kurių temos ir tikslai aptariamos lopšelio-darželio mokytojų metodinėje grupėje ir atliepia metų veiklos plano tikslus ir uždavinius.

1.5 TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI

Vienas iš svarbiausių ikimokyklinio ugdymo kriterijų, tenkinti tėvų lūkesčius susijusius su vaiko ugdymosi poreikiais. Tėvams rūpi ugdymo kokybė, jie tikisi, kad vaikai gerai jausis lopšelyje-darželyje, bus plėtojami vaikų gebėjimai, o esant tam tikriems sunkumams bus suteikiama savalaikė profesionali pagalba įveikiant socialines ar pažinimo problemas. Domisi savo vaikų ugdymu(si), stebi pažangą, teikia pasiūlymus lopšelio-darželio bendruomenei.

Lopšelio-darželio bendruomenė stengiasi formuoti partnerystės santykius bei tarpusavio supratimą su ugdytinių šeimomis. Tėvams ir mokytojams kartu daug lengviau spręsti problemas. Šeima ir lopšelis-darželis kartu randa vieningą vaikų ugdymo(si) modelį, atitinkantį lopšelio-darželio susitarimus ir individualias vaiko ypatybes. Bendraujant su šeima lopšelio-darželio bendruomenė siekia abipusio atvirumo, pažinimo ir supratimo. Skatinama ugdymo nuostata, kad už vaiko ugdymą atsakingi ne tik mokytojai, bet ir tėvai. Vaikai atvyksta iš labai skirtingos socialinės aplinkos su skirtingu patyrimu. Siekiant atliepti kiekvieno vaiko kokybišką ugdymą(si) reikalingas ne tik puikią kompetenciją turintis mokytojas, bet ir šeima, kaip ugdymo proceso partneriai, kurie nuolat bendrauja bei bendradarbiauja su lopšelio-darželio bendruomene.

Lopšelyje-darželyje kuriami glaudūs bendradarbiavimo ryšiai su socialiniais partneriais: su Domeikavos, Lapių, Eigirgalos, Girionių, Kauno „Žaros“ lopšeliais-darželiais, privačiu darželiu „Pipirai“, Domeikavos seniūnijoje esančiomis įstaigomis ir bendruomenėmis. Skatindami bendravimą, bendradarbiavimą ir gerosios patirties sklaidą rengiami bendri projektai, konkursai, parodos ir metodiniai renginiai lopšelio-darželio arba socialinių partnerių erdvėse. Įvairinant vaikų ugdymą skatinama savanorystė, kviečiami aplinkinių Kauno r. gimnazijų ir progimnazijų mokiniai atlikti socialinę veiklą.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo turinys sudarytas remiantis šiuolaikiniais principais:

Kūrybiškumo – vaiko santykis su aplinka formuojamas visame ugdymo(si) procese, kur svarbu ne žinių kiekis, bet sugebėjimas jas kūrybiškai panaudoti.

Integralumo – ugdymo turinys sudarytas parenkant ir siejant tarpusavy visas ugdymo sritis, atsižvelgiant į to amžiaus tarpsnio vaiko visuminį pasaulio suvokimą.

Humaniškumo – vaikui padedama atrasti save, savo norus, polinkius, gebėjimus, išlikti savitam ir unikaliam. Ugdymas grindžiamas vaikui asmeniškai reikšmingais, prasmingais faktais, paisoma jo domėjimosi sričių ir interesų.

Tęstinumo – ikimokyklinio ugdymo turinys suderintas su ankstyvojo amžiaus ir priešmokyklinio ugdymo turiniu, siekiant, kad vaikas darniai pereitų nuo ugdymo(si) ikimokyklinėje grupėje prie ugdymo(si) priešmokyklinėje grupėje, o vėliau mokykloje. Programoje atsižvelgta į vaiko įgytą patirties ir gebėjimų lygmenį bei jo ugdymo(si) perspektyvą.

Individualizavimo – ugdymo turinys sudarytas taip, kad jį būtų galima lanksčiai taikyti, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, interesus bei galimybes.

Atsinaujinimo – ugdymo turinys nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas, atsižvelgiant į vaikų savitumą, poreikius, gebėjimus, į besikeičiančios visuomenės iškeltas vertybes, nuolat kintančioje aplinkoje.

Konfidencialumo – garantuoja, kad apie vaikų pasiekimus ir jų vertinimą informacija nebus viešinama. Apie vaiko ugdymą(si) ir jo vystymą(si) tėvams ir su vaiku dirbantiems specialistams teikiama individualiai.

Inovatyvumo – atsižvelgiant į sparčiai besikeičiančius visuomenės ir pasaulio pažangos vystymosi poreikius, nuolat atnaujinti ikimokyklinio ugdymo organizavimą, papildant jį to laikmečio vaikų savitumus ir poreikius atliepiančiu turiniu, aplinka ir priemonėmis.

III. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Tikslas - atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniniais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

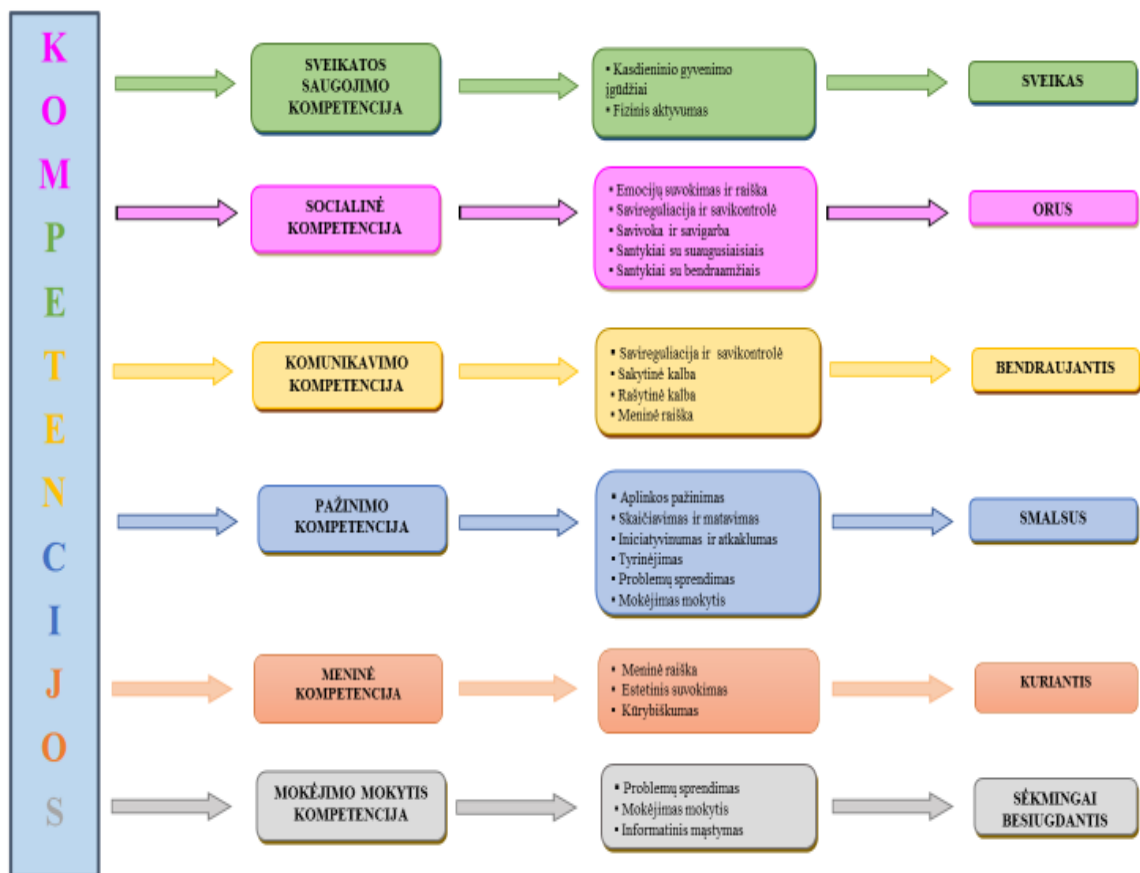
1. Užtikrinti vaikų saugumo, emocinius, fizinius, socialinius poreikius, suteikiant galimybę ugdytis įvairių gebėjimų ir poreikių turintiems vaikams.
2. Padėti vaikams pažinti juos supančią aplinką, skatinant kūrybiškumo, tyrinėjimo, mokėjimo mokytis, samprotavimo gebėjimų ugdymą(si) diegiant inovacijas.
3. Sužadinti vaikų smalsumą sąlyčiui su gamta ir aplinka, akcentuojant ekologines ir tvarumo idėjas.
4. Sergėti ir stiprinti vaikų sveikatą, sudarant sąlygas aktyviam judėjimui, grūdinimui, sveikai mitybai ir žalingų įpročių prevencijai.
5. Siekti glaudžios, užtikrinančios visapusišką vaiko vystymąsi partnerystės su šeima, bendruomene ir socialiniais partneriais.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

4.1 UGDYMO TURINYS

Ugdymo turinys susideda iš 18 vaiko ugdymosi pasiekimų sričių pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą (2016), apimančių vaikų veiksena, suskirstytą pagal vaikų pasiekimų žingsnius pateikiamus, atsižvelgiant į vaiko visuminį pasaulio suvokimą, yra orientuotas į vaiko gyvenimui ir ugdymui(si) reikalingų kompetencijų plėtotę (pav. 1).

Ugdymo turinyje, aprašymuose, atskleidžiamos svarbiausios vaiko ugdymosi kryptių charakteristikos, ugdymo(si) lūkesčiai, vertybinės nuostatos. Kiekvienoje pasiekimų srityje pateikti vaikų veiksena pavyzdžiai (priedas Nr. 1)

1 pav. Kompetencijų jungimas į vaiko pasiekimų sritis.

Ugdymo turinyje, nuo ketverių iki šešerių metų, remiantis „Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui. Vadovas pedagogui“ (2021) ugdoma 19-ta ugdymosi pasiekimų sritis „Informacinis mąstymas“, siekiant veiksmingai padėti vaikams įsilieti į žinių visuomenę, skaitmeninių technologijų pasaulį.

Ugdymo turinys įgyvendinamas remiantis įvairiais ugdymo(si) metodais bei jų elementais. Siekiant įgyvendinti turinį ugdomosios veiklos planuojamos sudarant ilgalaikius ir trumpalaikius ugdymo planus (priedai Nr. 1 ir Nr. 2) esančius elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“.

4.2 UGDYMO(SI) METODAI

Metodai parenkami atsižvelgiant į grupės ir individualius vaiko poreikius, galimybes ir amžių. Svarbus yra vaiko mokymasis žaidžiant, patirtinis, eksperimentinis ugdymas, problemų sprendimas, kūrybinė saviraiška ir kt. Organizuojant ugdymo procesą mokytojai savo veikloje pasirinktinai taiko įvairius ugdymo(si) metodus bei jų elementus:

1. STEAM ugdymas – platesnis ir gilesnis gamtos mokslų, technologijų, informacinių technologijų, inžinerijos, menų/dizaino, matematikos mokymasis, ugdymo procese naudojant IKT ir kitas technologijas, aktyvaus ugdymo metodus. STEAM grindžiamas ikimokyklinio ugdymo tikslu – parengti vaikus spręsti problemas, inovacijų kūrimo, kritinio ir kūrybinio mąstymo, bendradarbiavimo ir veiksmingo bendravimo keliu atsižvelgiant į naują mokslo sukurtą informaciją. Menų įtraukimas į STEAM didina technologinių ir inžinerinių disciplinų patrauklumą vaikams ir skatina kūrybiškumą. Į STEAM veiklas įsitraukę ikimokyklinio amžiaus vaikai domisi, samprotauja, tyrinėja, kuria ir išbando idėjas, kaip fizinis, socialinis ir biologinis pasaulis veikia.

2. Montessori ugdymo elementai – nuo pat vaiko pirmos dienos lopšelyje-darželyje siekiama ugdyti savarankišką, individualų, laisvą ir kitus gerbiantį vaiką, kuris supranta, kaip svarbu mokytis. Šiai metodikai būdinga laisvės ir drausmės sąveika, puoselėjama socialinio bendravimo bei bendradarbiavimo patirtis, ugdomas savimi pasitikintis vaikas. Dirbdamas ugdomojoje aplinkoje vaikas pats gali susirasti jį dominančias veiklas mokslo ar žinių srityje, išmokta planuoti savo veiklą bei geba veikti ir dirbti savarankiškai, netrukdydamas aplinkiniams. Patirtinis ugdymas – tai mokymasis per asmeninę patirtį. Eksperimentuodami vaikai ugdo(si) kūrybiškumo įgūdžius, susipažįsta su aplinkinio pasaulio reiškiniais, pratinasi stebėti, džiaugiasi atradimais ir savo darbo rezultatais, mokosi bendradarbiauti, patiria proceso ir kūrybos džiaugsmą. Veikdamas vaikas įgauna įgūdžių, ugdomi gebėjimus ir vertybines nuostatas iš savo bendraamžių bei stebėdamas suaugusius ir perimdamas jų patirtį. Patirtinio ugdymo(si) metu vaikas mokosi bendrauti, bendradarbiauti, apibendrinti, įrodymais pagrįsti žinias ko pasekoje formuojasi vaiko pasaulėjauta. Šitaip ugdomi pasitikintys savimi vaikai, gebantys įveikti sunkumus, komunikuoti, suvokti užduotį, sieti naujas žinias su asmenine patirtimi. Patirtinė veikla stiprina ryšį su supančiu pasauliu, sudaro galimybę vystyti vaiko individualybę.

3. Naratyvinis žaidimas – neatsiejamas vaiko raidos elementas, kuris padeda formuoti socialiniams, kūrybiniais, mąstymo ir bendravimo įgūdžiams. Tai vaizduote paremtas kolektyvinis vaidmenų žaidimas, kurio metu vaikai kuria bendrą siužetą. Istorija tampa puikiu tarpininku perteikiant vaikams gyvenimo reiškinius ir jų prasmes. Tai kūrybiškas ir nestereotipinis užsiėmimas. NEPL metodika lavina kūrybiškumą, motyvaciją, vaizduotę, valią, norų ir jausmų valdymą. Įvaldę žaidimo istorijų formatą patys vaikai išmoksta svarbių bendrųjų „gyvenimo įgūdžių“ – pasakoti,

reikšti savo mintis ir pasaulėžiūrą. Skatina vaikų teigiamas emocijas, natūraliu būdu koncentruoja dėmesį į ugdomąją ir fizinę veiklą, išjudina nedrąsiosius.

4. Projektinė veikla – didina vaikų pasitikėjimą savo gebėjimais, skatina įgyti žinių praktinėje, kūrybinėje veikloje, padeda ugdytis mokėjimo mokytis gebėjimus bei suteikia galimybę tapti tyrėjais. Kuriant projektus yra bendraujama ir bendradarbiaujama su vaikais, siekiant tobulinti vaikų trūkstamus bei gilinti esamus gebėjimus. Šis metodas sukuria puikią terpę įtraukiamam ugdymui(si), nes projektinėje veikloje vaikai gali aktyviai dalyvauti nepriklausomai nuo savo gebėjimų ir pasiekimų. Viename projekte gali būti integruojamos kelios temos į vieną arba numatyta įvairių veiklų.

5. Diskusijos, pokalbiai – suteikia galimybę pasidalinti mintimis, jausmais ir nuomonėmis. Vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, požiūrį, argumentuoti išsakytas mintis, klausyti ir girdėti, ką sako kiti, apibūdinti savo ir kitų veiklą, kritiškai mąstyti.

6. Išvykos, ekskursijos, parodos, akcijos – turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė, emocinė patirtis, ugdomi įgūdžiai ir gebėjimai.

4.3 UGDYMO(SI) APLINKA IR PRIEMONĖS

Ugdymo(si) aplinka ir priemonės yra svarbi ugdymo turinio dalis, padedanti siekti ikimokyklinio ugdymo(si) tikslo. Mokytojas padeda vaikui modeliuodamas aplinką pagal vaiko poreikius, ją keisdamas ir turtindamas.

Priemonės pritaikomos ugdymo turiniui įgyvendinti, kurios vaikams sukelia smalsumą, norą pažinti, tyrinėti, suteikia naujas galimybes laisvai kūrybai, naujoms bendravimo ir saviraiškos galimybėms. Ugdymo(si) aplinkoje kuriamos erdvės tyrinėjimams ir eksperimentams, tai „šviesos“ stalai, šviestuvai, prožektoriai, padidinimo stiklai, projektoriai ir kt. Judėjimo poreikį tenkinti padeda įrengimai, esantys grupių aplinkoje ir lauke (kopėtėlės, čiuožyklos, sūpynės, krepšinio lentos, futbolo vartai, kamuoliai, virvutės, šokdynės ir kt.). Bendravimo situacijų kūrimui, problemų sprendimui naudojami įvairūs kūrybiniai, stalo, konstrukciniai žaidimai, atributika siužetiniams žaidimams. Komunikacinei veiklai naudojamos skaitmeninės priemonės (kompiuteriniai žaidimai, ugdomieji, animaciniai filmai ir kt.), bibliotekėlės (pasakų, spalvinimo, užduotėlių, vaikiškos enciklopedijos ir kt.). Vaikų meninei raiškai naudojamos dailės priemonės, muzikiniai instrumentai, garso ir vaizdo įrašai, dekoracijos erdvių įrengimui. Žaidimams naudojamos atskiros erdvės skirtos vaidmeniniams žaidimams (buitis, kirpykla, parduotuvė, statybos, teatro ir pan.).

V. UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie vaiko pasiekimus ir pažangą kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas, kurio tikslas nustatyti esamus ugdytinių gebėjimus bei numatyti tolimesnes ugdymo(si) gaires.

Vertinimo modelis – vaikų pasiekimai vertinami pagal 18 ugdymo sričių, vadovaujantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“ (2016).

Vertinimo metodai ir būdai: stebėjimas, pokalbis su vaiku, tėvais, vaiko veiklos, kūrybinių darbų, video, foto nuotraukų, elgesio, kalbos faktų analizė, mokytojo užrašai, pastabos – vaiko gebėjimą atskleidžiantis pavyzdys.

Ugdymo(si) pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarka:

- Pirminis vaiko gebėjimų lygio įvertinimas atliekamas vaikui pradėjus lankyti lopšelių-darželių ir įvykus jo adaptacijai. Vaiko pažinimas prasideda nuo pokalbių su tėvais (globėjais), anketavimo būdu surenkama jų nuomonė apie vaiko gebėjimus, individualius ypatumus, išsiaiškinami tėvų (globėjų/rūpintojų) lūkesčiai.
- Ugdomosios veiklos aptarimas ir vaikų įsivertinimas vyksta kiekvieną dieną po veiklų ar darbo dienos pabaigoje, aptariant su mokytojais savo sėkmes ir nesėkmes. Vaikų įsivertinimo būdus mokytojai taiko pasirinktinai pagal turimas arba savo sukurtas vertinimo sistemas naudojamas grupėse (pvz. šviesoforas, šypsenėlės ir kt.).
- Vaikų pasiekimai vertinami 2 kartus metuose. Pirmą kartą vertinimas atliekamas rugsėjo – spalio mėnesiais. Įvertinama vaikų turima patirtis ir gebėjimai, numatomi ugdymo prioritetai, kryptys ir būdai. Antrą kartą – gegužės mėnesį. Atliekama vertinimo rezultatų analizė parodo vaiko pasiekimų pažangą, ugdymo(si) metodų ir formų veiksmingumą, apibendrinami įvykę pokyčiai, numatomos ugdymo proceso tęstinumo gairės.
- Pastebėjus ugdymo(si) sunkumų patiriančius vaikus, ypač tais atvejais, kai vaikui nėra nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, dėl išsamaus vaiko ugdymosi poreikių įvertinimo kreipiamasi į lopšelių-darželio Vaiko gerovės komisiją.

Vertinimo fiksavimas ir dokumentavimas:

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ (priedai Nr. 3 ir Nr. 4). Mokslo metų pabaigoje sudaroma bendra grupės vaikų pasiekimų ir pažangos įvertinimo suvestinė (priedai Nr. 7 ir Nr. 8). Visa vaiko pasiekimų pagrindimo medžiaga kaupiama „Vaiko pasiekimų aplanke“, kuri sudaro:

- duomenys apie vaiką (vardas, pavardė, amžius ir kt.);
- pasiekimų sričių įvertinimų vidurkių diagrama pagal pasiekimų žingsnius (priedas Nr.

6);

- tikslingai atrinkta vaiko pažangą ir pasiekimus rodanti informacija (vaikų mintys, mokytojų apibendrinimai ir išvados, įvairios užduotėlės, dailės ir kiti vaiko darbeliai);
- švietimo pagalbos specialistų ir tėvų (globėjų) atsiliepimai apie vaiko ugdymo(si) pasiekimų rezultatus.

Vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo medžiaga saugoma grupėje. Informacija sukaupia „Vaiko pasiekimų aplanke“ yra konfidenciali. Vaikui pereinant į priešmokyklinę grupę ar kitą įstaigą apibendrinami jo pasiekimai įgyti per visą ikimokyklinį laikotarpį. Apibendrintus vaikų ugdymo(si) pasiekimus ir tobulintinas sritis, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojai aptaria susitikimo metu. 5-6 metų vaiko įvertinimo lapas perduodamas priešmokyklinio ugdymo mokytojui.

Informavimas apie ugdymo(si) pasiekimus ir pažangą

Vaikui	<ul style="list-style-type: none"> • Kiekvienas vaikas siekia būti įvertintas už atliktą darbą, todėl svarbu jam suprantama kalba paaiškinti, kaip jam sekėsi viena ar kita veikla, ar reikėtų dar pasistengti; • Vaiko pasiekimai yra vertinami žodžiu, įvairiomis neverbalinėmis priemonėmis (gestu, mimika ar pan.).
Tėvams	<ul style="list-style-type: none"> • Informacija apie vaiko pasiekimus teikiama 2 kartus metuose individualių pokalbių metu (pateikiant „Vaikų pasiekimų aplankus“), elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“, elektroniniais laiškais, socialiniuose tinkluose (foto/vaizdo medžiaga); • Informuojama, kokiais kriterijais remiantis pasiekimai vertinami ir kaip fiksuojami; • Atsiradus tam tikrų ugdymo(si) sunkumų, tėvai informuojami apie įvairių specialistų teikiamą pagalbą, kuri galėtų veiksmingai pagerinti ugdymo(si) rezultatus.
Kitiems ugdytojams	<ul style="list-style-type: none"> • Direktoriui ar direktoriaus pavaduotojui ugdymui informacija apie ugdymo(si) pasiekimus teikiama atlikus vaiko pasiekimų analizę; • Kitos grupės mokytojui - prieš vaikui pereinant į kitą grupę; • Švietimo pagalbos specialistams – esant poreikiui.

VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Artyn vaiko/ Egmonto projektas vaikų darbams, Vilnius, Polilogas, 1997.
2. Bakūnaitė J. „Humanistinio vaiko ugdymo programa. Auginu gyvybės medį“. Vilnius, Eugrimas, 1998.
3. Becker-Textor Ingeborg. „Kūrybiškumas vaikų darbelyje“, Presvika, 2001.
4. Bendroji priešmokyklinio ugdymo programa. Internetinė nuoroda: [https://www.smm.lt/uploads/documents/Prie%C5%A1mokyklinio%20ugdymo%20bendroji%20programa\(3\).pdf](https://www.smm.lt/uploads/documents/Prie%C5%A1mokyklinio%20ugdymo%20bendroji%20programa(3).pdf)
5. Bertrun Jeitner-Hartmann (sud). „Didžioji vaikų žaidimų ir darbėlių knyga“, Vilnius, Lektūra, 2000.
6. Diane triter Dodge, Laura J. Colker, Cate Heroman. „Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas“, Presvika, 2007.
7. Diane triter Dodge, Sherrie Rudick, Kai – lee Berke. „Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas“, Presvika, 2008.
8. Čiurlionytė J. „30 dainelių mažiems vaikams“, Vilnius, Muzika, 1990.
9. Einon D. V. „Ankstyvasis ugdymas“. UAB „Egmont Lietuva“, 1998.
10. Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa. Internetinė nuoroda: <http://www.smm.lt/uploads/documents/gyvenimo-igudziu-programa>.
11. Glebuviene V., Matutis A. „Jums mažieji“. Kaunas, Šviesa, 1981.
12. Glebuviene V., Matutis A. „Mažųjų skaitiniai“. Kaunas, Šviesa, 1994.
13. Grabbet R. „Didžioji spalvota žaidimų knyga“, Vilnius, Mūsų knyga, 2000.
14. Gratienė V. „Saulės kelias“. Kaunas, Šviesa, 1994.
15. Gražienė V. „Projektų metodo pagrindai“. Vilnius, Gimtasis žodis, 2009.
16. Grinkevičienė N. „Mažylių žaidimai“, Kaunas, Šviesa, 1999.
17. Grinkevičienė N., Jarovaitienė R. „Tradiciniai žaidimai“, Kaunas, Šviesa, 1997.
18. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. Vilnius, Leidybos centras, 1993.
19. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983.
20. Katiniene A. „Vaiko muzikinės kultūros ugdymas darželyje“. Vilnius, Kronta, 1998.
21. Katiniene A., Vaičienė A. „Muzika vaikų darželyje“. Šiaurės Lietuva, 2001.
22. Kaffemanienė I., Burneckienė I. „Specialiųjų poreikių vaikų žaidimo gebėjimų ugdymas“, Šiaulių universitetas, 2001.
23. Klimka L., Kazlauskas R. ir kt. „Po tėviškės dangum“. Vilnius, Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institutas, 1997.

24. Lietuvos Respublikos švietimo ir ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V-1009 redakcija). „Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas“.

25. Lietuvos Respublikos ir švietimo mokslo ministerija. „Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos“, Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras, 2015.

26. Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, 1989.

27. Monkevičienė O. „Ankstyvojo ugdymo vadovas“, Vilnius, Minklės leidyba, 2001.

28. Monkevičienė O. ir kt. „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas“, Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2014. Internetinė nuoroda: https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/ikimok_pasiekimu_aprasas.pdf

29. Monkevičienė O. „Žaismė ir atradimai. Rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo pedagogui. Vadovas pedagogui“. Vilnius, 2021.

30. Saugėnienė N. „Ugdymo programų planavimas ir realizavimas“. Kaunas, KTU, 2003.

31. Staerfeldt E., Mathiasen Ch. „Pedagogika i demokratija“. Vilnius, Aidai, 1999.

32. Staerfeldt E., Mathiasen Ch. R. „Demokratiškos pedagogikos matai“, Vilnius, Ciklonas, 2005.

33. Steišūnienė J. „Dainuojantys pirštai“. Vilnius, Tropikų vabzdys, 2002.

34. Szarkowicz D. „Stebėjimas ir refleksija vaikystėje“. Thomson Social Science Press, 2011.

35. Tukauskienė R. „Raidos psichologija“. Vilnius, Margi raštai, 1998.

36. Utz A., Martin J. „Įdomieji bandymai“. Vilnius, Lektūra, 1999.

VII. PRIEDAI

Priedas Nr. 1

VAIKŲ PASIEKIMŲ SRITYS

1. KASDIENIO GYVENIMO ĮGŪDŽIAI. Vaiko sveikatai saugoti ir stiprinti būtini įpročiai ir elgesys.				
Vertybinė nuostata. Noriai ugdomi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.				
Esminis gebėjimas. Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.				
Vaiko pasiekimai				
1-2 žingsniai	2-3 žingsniai	3-4 žingsniai	4-5 žingsniai	5-6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> Valgo ir geria padedamas arba savarankiškai. Suaugusiojo padedamas plaunasi, šluostosi rankas, išpučia nosį. Paprašytas padeda žaislą į nurodytą vietą. 	<ul style="list-style-type: none"> Savarankiškai valgo ir geria. Pats eina į tualetą, suaugusiojo padedamas susitvarko. Padedamas nusirengia ir apsirengia, apsiauna ir nusiauna batus. Padeda į vietą vieną kitą daiktą. 	<ul style="list-style-type: none"> Padedamas susitvarko žaidimų vietą. Pradeda savarankiškai naudotis tualetu. Šiek tiek padedamas apsirengia ir nusirengia. Šiek tiek padedamas plaunasi rankas, prausiasi, nusišluosto rankas ir veidą. 	<ul style="list-style-type: none"> Dažniausiai taisyklingai naudojami stalo įrankiais. Serviuoja ir tvarko stalą, vadovaujamas suaugusiojo. Savarankiškai apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. Priminus plaunasi rankas, prausiasi, nusišluosto. Priminus tvarkosi žaislus ir veiklos vietą. Žaisdamas stengiasi saugoti save ir kitus. Pastebi netvarką savo išvaizdoje, aprangoje. 	<ul style="list-style-type: none"> Savarankiškai serviuoja ir tvarko stalą. Suaugusiųjų padedamas pasirenka drabužius ir avalynę pagal orus. Savarankiškai plaunasi rankas, prausiasi, nusišluosto rankas ir veidą. Savarankiškai tvarkosi žaislus ir veiklos vietą. Savarankiškai ar priminus laikosi sutartų saugaus elgesio taisyklių. Žino, kaip saugiai elgtis gatvėje, namuose, ką daryti ištikus nelaimę. Turi žinių apie sveiką mitybą, žalingus įpročius. Priminus stengiasi vaikščioti, stovėti, sėdėti taisyklingai.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1-3 metai	3-6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> Mokosi valgyti šaukštu, šaukšteliu iš lėkštės. Pradeda valgyti šakute. Pratinasi pasiprašyti ant puoduko. Mokosi nusirengti: raišioja raištelius, atsega sagas, užtrauktuką, nusiauna kojines, šlepetes. Mokosi atsukti čiaupą, susirasti rankšluostį, nusišluostyti rankas, veidą. 	<ul style="list-style-type: none"> Žaidžia didaktinius žaidimus „Užsegu-atsegu“, „Užrišu–atrišu“, „Nusiplaukime rankytes“, „Surask žaislo vietą“, „Aprenk berniuką (mergaitę)“, „Sveikas maistas“ ir kt. Žaidžia siužetinius žaidimus „Lėlė eina pasivaikščioti“, „Kavinėje“, „Gatvėje“, „Kirpykloje“. Žaidžia lenktyniavimo žaidimus „Tvarkome žaisliukus“, „Šlepetės“. Mokosi budinčiojo pareigų: serviuoja stalą, laisto gėles, prižiūri tvarką prie stalo, valo dulkes. Atlieka kasdienes saviruošos darbus: nusineša savo valgymo reikmenis, susitvarko rūbus, susitvarko darbo ar žaidimų vietą. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi naudotis tualetu, savarankiškai nueiti. • Mokosi apsirengti, apsiauti. • Žaidžia vaizduotės žaidimus „Lėlytė/meškiukas valgo“, „Lėlytė prausiasi“, „Aprenk lėlytę“, „Gimtadienis“, „Kavinėje“. • Žaidžia tvarkymosi žaidimus: „Mašinytė grįžta į garažą“, „Kamuoliukai pavargo“, „Sukrauk atgal“. • Klausosi kūrinėlių apie švarą ir tvarką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuoja, kodėl reikia praustis, valyti dantis, tvarkingai valgyti. Svarsto, kas nutiks, jei rengsimės ne pagal sezoną. • Su VSP specialiste mokosi, kaip taisyklingai plauti rankas, valyti dantis, taisyklingai sėdėti, aptaria sveikos mitybos taisykles. Kartu dėlioja „Sveiko maisto piramidę, dalyvauja akcijoje „Sveikam maistui TAIP“. • „Diena be saldumynų“, per mikroskopą stebi, kas gyvena ant nešvarių rankų. • Aptaria plakatus „Mano sauga“, „Saugus eismas“, „Žalingi įpročiai“. Diskutuoja, kokie pavojai gali būti kelyje.
---	--

„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai

Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, Kalbos spintelė „Atradimų takelis“, „Korys“.

Knygelė nuo trejų iki šešerių „Judantis pasaulis“.

2. FIZINIS AKTYVUMAS. Stambiosios ir smulkiosios motorikos lavinimas, vaiko fizinių savybių ugdymas.

Vertybinė nuostata. Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

Esminis gebėjimas. Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tiksliai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankų koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.

Vaiko pasiekimai

1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai atsistoja, stovi, atsitupia. • Išlaiko pusiausvyrą. • Eina stumdamas ar tempdamas daiktą. • Atsisėdęs ant riedančio žaislo stumiasi kojomis. • Meta, ridena kamuolį. • Paima daiktą iš viršaus apimdamas jį pirštais. • Išmeta daiktus iš rankos atleisdamas pirštus. • Ploja rankomis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pastovi ant vienos kojos. • Vaikšto ir bėga keisdamas kryptį, greitį. • Laikydamasis lipa ir nulipa laiptais. • Pralenda pro kliūtis. • Atsisirdamas kojomis pašoka nuo žemės, peršoka liniją. • Meta, spiria, ridena, gaudo kamuolį. • Veria, mauna daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stovėdamas pasistiebia, atsistoja ant kulnų. • Eina ant pirštų galų, eina siaura linija, gimnastikos suoleliu. • Lipa laiptais aukštyn ir žemyn. • Šokinėja abiem ir ant vienos kojos, nušoka nuo paaukštinimo. • Ištiestomis rankomis pagauna didelį kamuolį. • Pieštuką laiko tarp nykščio ir kitų pirštų. • Atlieka tikslesnius judesius plaštaka, pirštais, ranka. • Judesius tiksliau atlieka kaire 	<ul style="list-style-type: none"> • Eina pakaitiniu ir pristatomuoju žingsniu. • Juda vingiais, greitėdamas ir lėtėdamas, išsisukinėdamas. • Bėga ant pirštų galų. • Šokinėja abiem ir viena koja vietoje, judėdamas pirmyn, įveikdamas kliūtis. • Laipioja lauko įrengimais. • Spiria kamuolį iš įvairių padėčių į taikinį. • Meta kamuolį iš įvairių padėčių į taikinį, tiksliau gaudo, mušinėja. • Įsisupa ir supasi sūpynėmis. • Tiksliai atlieka sudėtingesnius judesius pirštais ir ranka. • Pieštuką ir žirkles laiko beveik 	<ul style="list-style-type: none"> • Eina ratu, poroje, prasilenkdamas, gyvatėle, atbulomis, šonu. • Išsvermingai, bėga ilgesnius atstumus. • Bėga pristatomu ar pakaitiniu žingsniu, aukštai keldamas kelius, bėga suoleliu, įkalnėn, nuokalnėn. • Šokinėja ant vienos kojos judėdamas pirmyn, šoka į tolį, į aukštį. • Su kamuoliu atlieka sporto žaidimų elementus. Meta ir kartais pataiko į krepšį, vartus, taikinį. • Žaidžia komandomis, derindamas veiksmus. • Tiksliau, greičiau atlieka rankos ir pirštų judesius. • Gana tiksliai valdo pieštuką bei žirkles, nors piešdamas, kirpdamas. • Tiksliai kopijuoja formas, raides.

		ar dešine ranka, koja.	taisyklingai.	
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdami ropoja, vaikšto, bėgioja, laipioja, šokinėja, spiria, mēto, ridena, peržengia kliūtis. • Vaikščioja po vieną ir susikibę poromis, rateliu, traukinuku. • Žaidžia su judėjimą skatinančiais žaislais (mašinomis – paspirtukais, asiliukais, stumdukais). • Mokosi lipti laiptais, eina į salę. • Žaidžia judriuosius žaidimus grupėje, salėje, lauke: „Nešk žaisliuką takeliu“, „Mesk gniūžtę“, „Ridenk kamuoliuką“, „Kamuolys į krepšį“, „Paukšteliai skraido“. • Varsto virveles į skylutes, veria ant jų sagas, karoliukus. • Žaidžia pirštukų žaidimus. 		<ul style="list-style-type: none"> • Išbando įvairius vaikščiojimo, bėgiojimo, ropojimo, šliaužiojimo, lipimo, lindimo, šokinėjimo būdus. • Tikslingai ir laisvai juda, keičia ėjimą bėgimu, bėgdamas išsisukinėja. Žaidžia judriuosius žaidimus, šokinėja, varžosi, lenktyniauja. • Dalyvauja mankštose, sportinėse pramogose, varžybose, sporto šventėse, žaidžia orientacinius žaidimus. • Žaidžia krepšinį, futbolą, kvadratą. • Vaikšto kaip gandras, ropoja kaip meška, „važiuoja dviračiu“. • Rungtyniauja estafetėse, gaudynėse. • Žaidžia „klases“, šokinėja per gumą. • Važinėjasi rogutėmis, čiuožinėmis. • Žaidžia su smulkiais daiktais: pagaliukais, pupelėmis, monetomis, karoliukais, segtukais. Juos surenka, atrenka, dėlioja pincetu, veria ant siūlo, segioja ant virvelės • Žaidžia pirštukų žaidimus. • Piešia įvairias linijas, apibrėžia daiktų kontūrus. • Iš storų siūlų pina kasą, veja virveles. • Siuvinėja pagal trafaretą, kuria ornamentus. 		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantis laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Medžiagų dialogai“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš – matomas ir nematomas“, „Žalioji pieštukas“, „Kūrybiniai dialogai“.		
3. EMOCIJŲ SUVOKIMAS IR RAIŠKA. Savo jausmų, nuotaikų suvokimas, kitų jausmų atpažinimas ir apmąstymas.				
Vertybė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis, jausmais.				
Esminis gebėjimas. Atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamai, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Emocijas reiškia skirtingu intensyvumu. • Atpažįsta kito vaiko ar suaugusiojo džiaugsmo, liūdesio, pykčio emocijų išraiškas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradedą vartoti emocijų raiškos žodelius ir emocijų pavadinimus. • Pastebi kitų žmonių emocijų išraišką. • Atranda savus emocijų raiškos 	<ul style="list-style-type: none"> • Pavadiną pagrindines emocijas. • Atpažįsta kitų emocijas pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus. • Pradedą suprasti kitų emocijas ir į jas reaguoją. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdina situacijas, kuriose kilo jausmai. • Pradedą suprasti ne tik kitų jausmus, bet ir situacijas, kuriose jie kyla. • Pradedą kalbėtis apie jausmus 	<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdina jausmus sukėlusias situacijas bei priežastis. • Pastebi nuskriaustą, nusiminusį ir dažniausiai geranoriškai stengiasi jam padėti. • Atpažįsta ir įvardija ne tik savo jausmus,

	būdus.	• Pradeda suprasti, kad jo ir kitų emocijos gali skirtis.	su kitais – pasako ar paklausia, kodėl pyksta, verkia.	bet ir nuotaikas bei jų priežastis. • Išreiškia jausmus neskaudindamas kitų.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi skirtingos nuotaikos muzikos kūrinėlių. Stebi savo veido išraišką veidrodyje. • Žaidžia su nuotaikų veidukais, su auklėtoja varto knygeles su skirtingomis nuotaikomis, įvardina, kuris veikėjas verkia (liūdnas), kuris juokiasi (linksmas). • Kartu su auklėtoja žaidžia žaidimą „Veidelis“ (užsidengiant ir atidengiant veidą rodyti vis kitą emocinę išraišką). • Mokosi atsprausmo ir susitaikymo ritualų. Guodžia kitus vaikus. 		<ul style="list-style-type: none"> • Piešia linksmą, liūdną, pikta, išsigandusį veidelį. Prieš veidrodį žaidžia mimikos žaidimus, įvardija emocijas. • Pokalbiai „Mano ir kitų jausmai“, „Kaip nusiraminti?“. Mokosi nusiramavimo būdų (per šiaudelių pučia vatos gumuliukus, spalvina mandalas, dėlioja mozaikas, žaidžia su antistresiniais kamuoliukais). • Piešia save situacijose, kai yra linksmas, liūdnas, išsigandęs. • Žaidžia žaidimus „Papasakok be žodžių“, „Jurgeli, meistrelė“ (mėgdžioja vedančiojo veido mimiką). • Dėlioja simbolines nuotaikų korteles, žaidžia stalo žaidimą „Portretai“. • Žaidžia su mokymo priemone „Emocijų trafaretai“, „Emocijų dėlionė“, piešia emocijų veidelius, vaizduoja emocijas stebėdamas save veidrodyje. Piešia tai, kas linksmina arba tai, kas liūdina. • Iš laikraščių ir žurnalų iškerpa ir suklijuoja nuotaikingų veidų paveikslą: linksmus, liūdnus, piktus, laimingus, išsigandusius veidus. • Klausosi vaikų kalbos įrašų ir sprendžia kokios jų nuotaikos. • Mokosi ritualinių žodžių bendrai grupės nuotaikai palaikyti. • Klausosi pasakų „Kiškio trobelė“, „Pagrandukas“, „Raudonkepuraite“ ir kt. Aptaria ir pamėgdžioja personažų nuotaikas. • Aptaria T. Moroney knygeles „Kai jaučiu pavydą“, „Kai jaučiuosi laimingas“ ir kt. • Svarsto, kaip galima padėti neturtingoms šeimoms, ligoniams, našlaičiams, seniems žmonėms. • Kuria liūdnų, linksmų, juokingų veidukų knygeles, lėlytes ant pagaliukų. 		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Atradimų takelis“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogai“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Pasaulis be sienų“, „Mokymosi veidrodis“, „Realybių žaismė“, „Pakylėta kasdienybė“.		
4. SAVIREGULIACIJA IR SAVIKONTROLĖ. Gebėjimas nusiraminti, laikytis susitarimų, taisyklių.				
Vertybinių nuostatų. Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.				
Esminis gebėjimas. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiau drinęs geba nusiraminti.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Nusiramina, kai mato besirūpinančio suaugusiojo veido išraišką, girdi balsą. • Pats bando nusiraminti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nusiramina esant kasdienei tvarkai, ritualams. • Išbando savo interesų gynimo ir konfliktų sprendimo būdus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nusiramina kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino. • Pradeda valdyti savo emocijų raiškos intensyvumą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nusiramina, klausydamasis ramios muzikos, pabuvęs vienas. • Vis dažniau jausmus išreiškia 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats taiko įvairesnius nusiramavimo, atsipalaidavimo būdus. • Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį provokuojančiose situacijose.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bando laikytis suaugusiojo prašymų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ramioje situacijoje pasako galimas savo ar kito asmens netinkamo elgesio pasekmes. Nuolat primenant laikosi grupės taisyklių. • Žaisdamas stengiasi laikytis žaidimo taisyklių. 	<p>mimika ir žodžiais, o ne veiksmais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sugalvoja kelis konflikto sprendimo būdus. • Primenant laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių, dalyvauja jas kuriant. • Pats primena kitiems tinkamo elgesio taisyklės ir bando jų laikytis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stengiasi suvaldyti pyktį. • Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi. • Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. • Supranta, kad skirtingose vietose (darželyje, mokykloje ir kt.) yra kitokia tvarka, kitos taisyklės, linkęs jas suprasti ir jų laikytis.
--	---	--	---	--

Vaiko veiklos pavyzdžiai

1 – 3 metai	3 – 6 metai
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su nusiramino žaislais (minkštas kamuoliukas, žaislas, pagalvėlė ir kt.) • Dalyvauja veikloje pagal kasdieninį ritmą (ritualuose, žaidimuose, pasikalbėjimuose ir kt.) • Klausosi įvairios nuotaikos dainelių, atitinkamai reaguoja. • Klausosi, stebi auklėtojos vaidinamus siužetus su žaislais apie tinkamą elgesį. • Mokosi atsiveikimo ir pasiveikimo ritualų. • Pats susiranda ką veikti, žaidžia greta kitų ir su kitais vaikais. • Išbando įvairius konfliktų sprendimo būdus (reikia, neduoda žaislo, pasako suaugusiam). • Reaguoja į auklėtojos pasakomas taisykles, nepritariančią auklėtojos veido išraišką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia nusiramino žaidimus „Ramybės kampelyje“: plėšo popierių, žaidžia su kamuoliukais (spaudo, minko), klausosi ramios muzikos. • „Minčių lietus“ – Kam reikalingos taisyklės? Kuria grupės taisyklės, pavaizduoja jas piešiniais, simboliais. • Diskutuoja apie vaikų teises ir pareigas. Svarsto, ar skiriasi suaugusiųjų ir vaikų pareigos ir teisės. • Žaidžia didaktinius žaidimus „Galima – negalima“, „Veidrodis“. • Dalyvauja pokalbiuose, diskusijose („Ką daryti, kai supyksti?“, „Kaip susitarti su draugais?“, „Kas turi tvarkyti žaislus?“) ir mokosi taikių konfliktų sprendimo būdų (pvz.: palaukia eilės naudodami smėlio laikrodį, 5 kartus lėtai įkvepia ir iškvepia, suskaičiuoja iki 10). • Klausosi skaitomų T. Moroney knygelių apie jausmus, varto jas, pasakoja, kada jis jaučiasi linksmas, vienišas, piktas ir t.t. • Dėlioja siužetus (geri ir blogi poelgiai) iš 2-4 paveikslėlių. • Žaidžia vaizduotės žaidimus „Šeima“, „Kelionė“, „Parduotuvė“ ir mokosi tinkamo elgesio. • Dalyvauja paskatinimų žaidimuose, renka taškus už taisyklių laikymąsi, pareigų atlikimą. • Žymi sutartais ženklais pavojingas vietas grupėje. • Žaidžia stalo žaidimą „Atpažink jausmus“ (E. Gudelienė).

„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:

Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Atradimų takelis“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogai“.	Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Pasaulis be sienų“.
--	---

5. SAVIVOKA IR SAVIGARBA. Savo asmens tapatumo supratimas, bendrumas su šeima, grupė, tautinis tapatumas, pasitikėjimas savimi.

Vertybinė nuostata. Save vertina teigiamai.

Esminis gebėjimas. Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas / mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.

Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta save nuotraukose, veidrodyje, pavadina kelias kūno dalis. • Išbando savo galimybes judėti, atlikti veiksmus, kalbėti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba pirmuoju asmeniu. • Pasako, kas jis yra – berniukas ar mergaitė. • Pavadina 5–6 kūno dalis. • Didžiuojasi tuo, ką turi ir ką gali padaryti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasako, kaip jaučiasi, ko nori jis pats ir kaip jaučiasi, kitas asmuo. • Supranta, kad suaugęs žmogus negalėjo matyti to, ką jis matė, jei nebuvo kartu. • Mano, kad yra geras, todėl kiti jį mėgsta, palankiai vertina. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supranta, kad jis buvo (kūdikis), yra (vaikas) ir visada bus tas pats asmuo. • Jaučiasi esąs šeimos, vaikų grupės narys. • Siekia kitų dėmesio, palankių vertinimų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įvardija savo norus, jausmus, gebėjimus. • Pasako savo tautybę. • Save ir savo gebėjimus vertina teigiamai. • Atpažįsta kitų palankumo ir nepalankumo jam ženklus. • Pasitiki savimi ir savo gebėjimais. • Priskiria save giminei. • Ima suprasti, ką jis pats gali padaryti, pakeisti, o kas nuo jo norų ir pastangų nepriklauso. • Žino savo teises ir pareigas.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia žaidimus: „Kur nosytė?“, „Rankytės ploja, kojytės trepsi“, „Pasakyk savo vardą“, „Mano – tavo“. • Žaidžia žaidimus apie kūno dalis, jas įvardina. • Daro kūno dalių atspaudus. Piešia save. • Žiūrinėja nuotraukas, jose atpažįsta save. • Pasakoja apie save, savo darbelį auklėtojai, kitiems vaikams. Pasakodamas geba įvardyti ar tai darė jis/ji, ar kažkas padėjo. • Paveikslėlyje geba parodyti kur yra mergaitė, o kur berniukas. • Džiaugiasi savo gebėjimais padeklamuoti eilėrašį, nupiešti piešinėlį. • Žaidžia žaidimus „Mano – tavo“. • Tyrinėja savo aprangą, pasako pagrindinius rūbų pavadinimus. • Kalbasi su auklėtoja apie tai, kas jam patinka ar nepatinka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Susikuria savo vardo kortelę, naudoja ją savo daiktų, piešinių, statinių ženklinimui. • Tyrinėja, kuo žmonės panašūs ir kuo skiriasi: matuojasi savo ūgį, sveriasi, daro pėdų ir delnų atspaudus. • Kartu su suaugusiais piešia „Šeimos medį, puošia jį pieštomis šeimos narių „nuotraukomis“. • Pasakoja apie savo šeimą, jos narius, jų pomėgius, pareigas. • Nupiešia piešinius „Ką tėtis/mama dirba visą dieną“, sukuria bendrą plakatą/ koliažą „Grupės tėčių ir mamų profesijos“ • Mokosi papasakoti draugams, auklėtojai apie savo darbelį, piešinį, mėgstamą veiklą. • Svarsto, apie save po penkių, dešimties metų. • Dėlioja siužetus, geba įvardinti, jei elgiuosi taip... Gali atsitikti tokios pasekmės... Iš 2-4 paveikslėlių. • Kalba apie savo miestą, šalį, tautybę, lietuviškas tradicijas, šventes. Jei vaikas kitatautis, geba pasakoti apie savo šeimos šventes ir tradicijas, suvokia, kad jos gali skirtis nuo lietuviškų tradicijų. • Pokalbių metu sužino, kad žmonės būna įvairių tautybių, kalba kita kalba, laikosi kitokių tradicijų, mokosi būti jiems tolerantiški. • Kalbasi apie vardus ir pavardes, geba pasakyti savo vardą pavardę, vietą kur gyvena, adresą. 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be		

pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Medžiagų dialogas“.		sienų“, „Mokymosi veidrodis“.		
6. SANTYKIAI SU SUAUGUSIAIS. Partnerystės santykių su suaugusiuoju kūrimas.				
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.				
Esminis gebėjimas. Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia kartu su suaugusiuoju. • Vykdo suprantamus suaugusiojo prašymus. • Kreipiasi pagalbos į suaugusįjį 	<ul style="list-style-type: none"> • Nori veikti savarankiškai, drąsiai išbando ką nors nauja, tikisi suaugusiojo palaikymo. • Mėgdžioja suaugusiuosius. • Ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai auklėtoja yra šalia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lengvai atsiskiria nuo tėvų ar globėjų. • Grupėje jaučiasi saugus, bendradarbiauja su suaugusiais. • Dažniausiai laikosi suaugusiųjų nustatytos tvarkos. • Vykdo individualiai pasakytus prašymus. • Mėgsta ką nors daryti kartu su suaugusiuoju. • Kalbasi, ką nors veikia su nepažįstamais žmonėmis, kai auklėtoja yra šalia jo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Noriai dalyvauja pokalbiuose, bendroje veikloje su suaugusiais. • Kalba su pedagogu apie leistino elgesio ribas – atsiklausia, pasako, kaip pasielgė kitas, ir laukia komentarų. • Dažniausiai laikosi sutartų taisyklių, vykdo suaugusiojo prašymus. • Drąsiai bendrauja su mažiau pažįstamais ar nepažįstamais žmonėmis grupėje, salėje ar kieme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mandagiai bendrauja su suaugusiais. • Tariasi, diskutuoja su jais dėl dienotvarkės ir elgesio taisyklių, stengiasi laikytis susitarimų. • Kasdienėse situacijose bando tinkamu būdu išsakyti priešingą nei suaugusiojo nuomonę. • Žino, kodėl negalima bendrauti su nepažįstamais, kai šalia nėra artimo žmogaus. • Žino, į ką galima kreiptis pagalbos, nutikus nelaimei. • Patys pasiūlo suaugusiesiems įdomią bendrą veiklą, prašo pagalbos. • Domisi suaugusiojo jausmais ir savijauta, užjaučia, siūlo savo pagalbą.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi atsisveikinimo su tėvais ritualų. • Kartu su mokytoju žiūrinėja knygeles, paveikslėlius, stato smėlio pilį. • Klausosi mokytojos skaitomų kūrinių ir atsako į klausimus. • Įsitraukia į suaugusiojo siūlomas žaidybines situacijas padėdamas tvarkyti žaislus. • Pamėgdžiodamas suaugusius žaidžia vaizduotės žaidimus: maitina lėlę, šluoja grindis, naudoja žaislus- 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba apie žmonių profesijas, apie švietimo, sveikatos, prekybos, transporto, kultūros, gamybos įmones, apie tėvėlių, kitų artimųjų darbovietes. Žino kuo dirba tėtis ar mano, pasidalina išpūdžiais, jeigu buvo apsilankę tėvėlių darbovietėse. • Susipažįsta su įstaigų reklaminiiais lankstinukais, įmonių katalogais. Pasiskirstę grupėmis geba sukurti įsivaizduojamos savo įmonės katalogą. • Dalyvauja susitikimuose su darželio darbuotojais: direktore, VSP specialiste, susitinka su įvairių profesijų žmonėmis iš mūsų bendruomenės. • Pagamina ir padovanoja darželio darbuotojams sveikinimą, darbelį, gėlių. • Kalbasi apie žymius Kauno ir Kauno rajono, Lietuvos žmones: sportininkus, rašytojus, politikus. • Suaugusiojo pamokytas žaidžia tradicinius žaidimus: „Vilke, vilke, kur buvai?“, „Ridiko rovimas“, „Katinas ant pečiaus 			

<p>pakaitalus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartu su mokytoju žaidžia siužetinius žaidimus „Namai“, „Ligoninė“, „Parduotuvė“. • Atlieka suaugusiojo pavidimus: „Pamaitink lėlytę“, „Surink kamuoliukus“, „Atbėk pas mane“ ir kt. • Eina į salę žiūrėti koncerto, spektaklio, sportuoti, užsiimti muzikine veikla. • Pasakoja apie savo šeimą. • Stebi, ką veikia suaugusieji. 	<p>sėdėjo“, „Pele, pele“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia stalo žaidimus su mokytoju, mokytojo padėjėju. • Siūlo mokytojui dalyvauti jo sugalvotame žaidime. • Į grupę atėjusiems svečiams pasakoja apie grupę, savo veiklą, atsako į jų klausimus. Geba stebėti suaugusiojo atliekamus eksperimentus, arba suaugusioje prižiūrimas drąsiai išbando šią veiklą pats. 			
<p>„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai</p>				
<p>Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Atradimų takelis“, „Medžiagų dialogai“.</p>	<p>Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodis“, „Pakylėta kasdienybė“.</p>			
<p>7. SANTYKIAI SU BENDRAAMŽIAIS. Mokymasis užmegzti artimus ryšius su kitais vaikais.</p>				
<p>Vertybinių nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.</p>				
<p>Esminis gebėjimas. Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p>				
<p>Vaiko pasiekimai</p>				
<p>1 – 2 žingsniai</p>	<p>2 – 3 žingsniai</p>	<p>3 – 4 žingsniai</p>	<p>4 – 5 metų žingsniai</p>	<p>5 – 6 metų žingsniai</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia greta kitų vaikų, stebi jų veiklą. • Mėgdžioja kitų vaikų judesius, veiksmus. • Duoda žaislą kitam, ima iš kito. (supykęs gali atimti žaislą iš kito, jam suduoti) 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia greta, trumpam įsitraukia į kito vaiko žaidimą. • Kalbasi su kitu vaiku, dalinasi žaislais. • Audringai reiškia teises į savo daiktus. • Gali simpatizuoti kuriam nors vaikui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia bendrus žaidimus su bendraamžiais. • Žaisdamas mėgdžioja kitus vaikus, supranta jų norus. • Tariasi dėl vaidmenų, siužeto, žaislų. • Padedamas suaugusiojo, palaukia savo eilės, dalijasi žaislais. • Turi vieną ar kelis nenuolatinius žaidimų partnerius. Su jais lengvai susipyksta ir susitaiko. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sėkmingai įsitraukia į vaikų grupę ir nuolat kartu žaidžia, siūlydamas savo ar priimdamas kitų sumanymus. • Natūraliai priima vaikų skirtumus. Gali padėti kitam vaikui. • Pats randa konflikto sprendimo būdą arba prašo suaugusiojo pagalbos. • Gali turėti draugą arba kelis kurį laiką nesikeičiančius žaidimų partnerius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Noriai bendrauja su kitais vaikais, domisi skirtumais tarp vaikų ir juos toleruoja. • Tariasi, derasi su kitais vaikais dėl žaidimų sumanymų ir veiklos. Siekdamas rasti kompromisą, įsitraukia į derybų procesą. • Supranta, koks elgesys yra geras ar blogas ir kodėl. Suvokia netinkamo elgesio pasekmes. • Turi draugą arba kelis nuolatinius žaidimų partnerius. Palaiko ilgalaikę draugystę mažiausiai su vienu vaiku. • Pastebi ir priima kitų draugiškumo, palankumo ženklus, gerbia kitus vaikus,

				išklauso jų nuomonę, iš jų mokosi.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia vaizduotės žaidimus vienas ar šalia kitų vaikų. • Žaidžia siužetinius žaidimus šeimos, ligoninės, parduotuvių temomis. • Žaidžia judriuosius žaidimus su kitais vaikais. • Žaidžia žaidimus, kuriuose reikia palaukti savo eilės. • Žaidžia žaidimus, kuriuose reikia žaisti dviese: ridenti, mėtyti kamuolį, suptis ant sūpynių. • Kartu su kitais vaikais piešia ant didelio popieriaus lapo. • Žaidžia įsivaizduodamas lyg būtų: mama, tėtis, brolis, sesė, gydytoja, auklėtoja. • Supasi kartu su kitu vaiku ant sūpynių. 		<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi T. Moroney knygelių „Kodėl myliu draugus“, „Kai jaučiuosi vienišas“, „Kai jaučiuosi liūdnas“ ir kt. • Aptaria girdėtas situacijas. • Aiškinasi, kam grupėje reikalingos taisyklės. Kuria savo grupės taisykles, jas piešia, užrašo, laikosi susitarimų. • Naudoja smėlio laikrodį mokydami palaukti savo eilės. • Sako komplimentus grupės draugams. • Susikuria susipažinimo, pasisveikinimo ritualus, gestus. Dainuoja savo ir draugų vardus. • Atlieka užduotis poromis, patys sugalvoja žaidimų dviese, trise. • Diskutuoja, koks turėtų būti draugas. Mokosi patarlių apie draugystę. • Piešia širdes, piešinėlius grupės draugams. Surengia parodą „Mano draugų portretai“. • Diskutuoja apie patyčias. Galvoja, kaip padėti vaikui, iš kurio kiti šaiposi, pravardžiuoja. • Piešia piešinėlį, pasveikinimą sergančiam draugui, sugalvoja kitokių pralinksminimo, atjautos būdų. • Žaidžia stalo žaidimus su draugais, bendradarbiauja kurdami bendrus darbus. Dalyvauja įvairiuose draugystės projektuose. • Susitinka ir bendrauja, žaidžia, lenktyniauja su kitų grupių vaikais. • Žaidžia pamėgdžiodamas tai, kas vyksta šeimoje, vaikų darželyje, poliklinikoje, parduotuvėje, kitoje artimoje aplinkoje. • Stebi kitų žaidimą mokosi iš kitų, pamėgdžioja, tariasi su kitais vaikais dėl žaislų, taisyklių. • Žaisdamas sprendžia tikras ir sugalvotas konfliktines situacijas. 		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Puodų orkestras“,		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodys“, „Pakylėta kasdienybė“.		
8. SAKY TINĖ KALBA. Vaiko klausymas ir kalbėjimas.				
Vertybinių nuostata. Nusiteikęs išklausti kitą ir išreikšti save ir savo patirtį kalba.				
Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<p>Klausymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi ir kalba, mimika, gestais reaguoja į suaugusiųjų ir vaikų kalbėjimą. • Supranta ir greitai mokosi paprastų naujų žodžių. <p>Kalbėjimas</p>	<p>Klausymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi naujų žodžių, kūrinėlių. • Supranta ir reaguoja į prašymus. Kalbėjimas • Kalba 3–4 žodžių sakiniiais, derina žodžius. 	<p>Klausymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi visai grupei skaitomo kūrinio. • Reaguoja į suaugusiųjų ir kitų vaikų kalbą. <p>Kalbėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalba, pasakoja apie tai, ką 	<p>Klausymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supranta sudėtingesnio turinio tekstus. • Išgirsta pirmą ir paskutinį garsą žodžiuose. • Supranta, kad į jį kreipiamasi ar kalbama ne gimtąja kalba. 	<p>Klausymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi įvairių tekstų, mįslių, erzinimų, pajuokavimų bendrine kalba ir tarme. • Supranta pajuokavimus, dviprasmybes, perkeltinę žodžių prasmę. • Supranta artimiausioje aplinkoje vartojamus kitos kalbos žodžius.

<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžioja, pakartoja, dalyvauja paprastuose žodiniuose žaidimuose. • Dviejų trijų žodžių sakiniams kalba apie tai, ką mato ir girdi, kas atsitiko, ko nori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba, klausinėja apie tai, ką matė, girdėjo. • Vienu ar keliais žodžiais atsako į elementarius klausimus. • Suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus trumpus kūrinėlius. 	<p>jaučia ir jautė, veikia ir veikė.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia garsais ir žodžiais, kuria naujus žodžius. • Vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius. • Taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos žodžių, garsų. • Deklamuoja trumpus eilėraščius, atpasakoja trumpus kūrinėlius. 	<p>Kalbėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laisvai kalba sudėtiniais sakiniais. Vartoja daugumą kalbos dalių. • Pasakoja, diskutuoja, reiškia savo nuomonę apie matytus animacinius filmus, televizijos laidas. • Seka girdėtas ir savo sukurtas pasakas, istorijas. • Deklamuoja, inscenizuoja. • Vartoja vaizdingus, palyginamuosius žodžius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išgirsta pirmą, paskutinį ir žodžio viduryje esančius garsus. <p>Kalbėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasakoja apie daiktus, įvykius, išpūdžius, gamtos reiškinius. Komentuoja savo piešinius. • Atpasakoja girdėtus kūrinėlius. Kuria įvairius pasakojimus, istorijas, mįsles. • Svarsto savo planuojamos veiklos eigą, pasakoja apie tai draugams. • Kalba „ateivių“ kalbomis, „užsienio“ kalbomis. • Keičia balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonaciją. • Supranta kalbos reikšmę žmonių gyvenime.
--	---	---	--	---

Vaiko veiklos pavyzdžiai

1– 3 metai	3– 6 metai
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su smulkiais daiktais: pagaliukais, akmenukais, teniso kamuoliukais, dygliuotais kamuoliukais. • Parodo ir pavadina žinomus daiktus paveikslėliuose. • Klausosi trumpų eilėraščių, pasakėlių, kartoja juos kartu su auklėtoja ir vienas. • Žaidžia žodžių žaidimus „Pakartok“, „Kas maišelyje“. • Žiūrindamas knygeles klausinėja „Kas čia?“ • Žaidžia pirštukų, žodžių žaidimus. • Pasakoja, ką nupiešė. • Mokosi garsažodžių. • Pasakoja trumpas istorijas, pasakėles, filmukus. • Pasakoja pagal paveikslėlius „Kas ką veikia?“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia didaktinius žaidimus „Pabaik žodį“, „Sakyk priešingai“, „Ženk žingsnelį“ (išgirdęs sutartą žodį žengia žingsnį į priekį), „Aidas“ (atkartoja žodį ar garsų junginį), „Pataisyk sakinį“, „Išgirk garsą“. • Sugalvoja ilgų ir trumpų žodžių. Sugalvoja žodžių iš 3, 4, 5 raidžių. • Diskutuoja, svarsto: „Kas būtų jeigu dingtų saulė?“, „Ką daryčiau jei tapčiau nematomas?“ • Klausosi įrašų kitomis tarmėmis, kalbomis ir aiškinasi, kodėl nieko nesuprato. • Kuria išgalvotas istorijas, pasakojimus pagal iliustracijas, pagal duotus veikėjus, pagal pasakojimo pradžią, kuria naratyvinio žaidimo tęsinį. Pasakoja išvykų išpūdžius. • Žaidžia artikuliacijos, balso lavinimo, kvėpavimo žaidimus. • Kuria naujus žodžius iš dviejų žinomų (malūnšparnis, laumžirgis). Kalboje vartoja sinonimus, antonimus, sudėtingesnius žodžius, kurių nežino bendraamžiai, tačiau žino jis, nes jo reikšmę jam pasakė suaugusysis. • Galvoja mažybinius žodžius. Galvoja žodžius, kuriais galima pavadinti visą daiktų grupę. • Žaidžia siužetinius žaidimus vaizduodami žurnalistus, televizijos pranešėjus, kuria vaidmenis spektakliuose. Kalbasi su draugu žaisliniu (ar įsivaizduojamu) telefonu. • Žaidžia spėliojimo žaidimus (pagal apibūdinimą atspėja apie kokį daiktą, žmogų kalbama). • Žaidžia vardijimo žaidimus (išvardina kuo daugiau žodžių pagal pasirinktą temą, raidę). • Dalinasi išpūdžiais apie svarbius gyvenimo įvykius, dalyvauja pokalbiuose, diskusijose.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kuria pasakojimus „Mano augintinis“, „Mano žaislas“, „Mano šeima“. • Vartoja sąvokas: ant, po, aukštai, žemai, toliau, arčiau, virš. • Kalbos žaidimai, dialogų žaidimai. Improvizacijos. Pasakojimas pagal paveikslėlius. • Bando sekti trumpas pasakas, deklamuoja trumpus eilėraštnukus. • Klausosi įrašų, patarlių, priežodžių, pasakų be galo ir kt. 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogai“, „Pakylėta kasdienybė“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Realybių žaismė“.		
9. RAŠYTINĖ KALBA. Vaiko rašymas ir skaitymas.				
Vertybė nuostata. Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.				
Esminis gebėjimas. Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<p>Skaitymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varto knygeles, žiūrinėja paveikslėlius, piršteliu juos rodo. • Parodo ar savaip pavadina, tai kas nupiešta. <p>Rašymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įvairiomis rašymo priemonėmis spontaniškai brauko popieriaus lape. 	<p>Skaitymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varto knygeles, prašo paskaityti. • Pavadina knygelėse matomus paveikslėlius. <p>Rašymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piešia vertikalias ir horizontalias linijas. 	<p>Skaitymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Skaito“ knygelių paveikslėlius. • Vaizduoja, kad skaito knygą, kuri jam buvo skaityta. • Atkreipia dėmesį į raides, simbolius aplinkoje. <p>Rašymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi rašymo priemonėmis, kompiuteriu. • Raidėmis ir simboliais pradeda manipuliuoti įvairioje veikloje. 	<p>Skaitymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi abėcėlės raidėmis. • Pastebi žodžius, prasidedančius ta pačia raide. • Supranta, kad raidės turi savo pavadinimą ir grafinę raišką. • Supranta kai kurių aplinkoje matomų spausdintų žodžių prasmę. <p>Rašymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopijuoja ir bando rašyti raides, vardą, trumpus žodžius, sakinius. • Braižo ir aiškina planus, schemas, grafikus. 	<p>Skaitymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supranta, kad garsas siejamas su raide, o raidės sudaro žodį. Pažįsta parašytą žodį, kaip atskirų raidžių junginį. • Žino keliolika abėcėlės raidžių. • Bando perskaityti trumpus, jam reikšmingus žodžius. • Gali perskaityti užrašus, kuriuos mato gatvėse. <p>Rašymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spausdintomis raidėmis rašo savo vardą, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius. • Kompiuteriu rašo raides, žodžius. • Supranta rašymo tikslus. • Supranta, kad iš įvairių ženklų, simbolių mes gauname informacijos.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Klausia, atsako į nesudėtingus klausimus. • Pasako, papasakoja, ką mato paveikslėliuose. 	<ul style="list-style-type: none"> • Susipažįsta su raidėmis. Piešia savo vardo pirmą raidę. Užrašo savo vardą ant piešinio. • Raidėms sugalvoja smagius pavadinimus: A – stogelis, H – kopėtėlės ir t. t. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Ieško žinomų daiktų, gyvūnų, augalų paveikslėliuose, knygelėse. • Klausosi auklėtojos komentuojamų paveikslėlių ir pats bando „skaityti“. • Stebi artimoje aplinkoje esančius simbolius, aiškinasi jų reikšmę. • Kartais knygelę laiko taisyklingai. • Pamatęs aplinkoje parašytas raides, nupieštus simbolius, klausia: „Kas čia?“ • Skiria grupėje esančius žaidimų kampelius, patalpas žyminčius ženklus ir kt. • Pagal vardą ar paveikslėlį suranda savo spintelę, lovą, rankšluostį. • Su įvairiais rašikliais bando „rašyti“, brauko, keverzoja, rašinėja popieriaus lape, palikdamas įvairias žymes: apskritas ir tiesias linijas, taškelius, zigzagus, apskritimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradeda skirti žodžius sudarančius garsus, skiemenis. Pažįsta parašytą žodį kaip atskirų raidžių junginį. • Piešia su pirštu, pagaliuku raides, jų elementus. „Rašo“ smėlyje, sniege, ant lentos, dėlioja spalvotas raides ant šviesos stalo. • Kuria ir gamina savo, grupės, pasakų, raidžių knygeles, lankstinukus apie save, šeimą, grupės gyvenimą, gamtą, gimtinę ir t.t. Pristato sukurtas knygeles, lankstinukus grupės draugams. • „Rašo“ laišką, sveikinimą mamai, tėčiui, Kalėdų seneliui, draugui, auklėtojai • Savarankiškai kuria sveikinimus, kvietimus, skelbimus, reklamas, žymi orus kalendoriuje. • Apvedžioja raidžių trafaretus, nuspalvina, iškerpa, juos papuošia įvairiomis linijomis, ornamentais. • Žaidžia su savo vardo raidėmis, jas kopijuoja, spalvina, dekoruoja, taškuoja, štrichuoja, lipdo, išlanksto, piešia, dėlioja vardą iš pagaliukų, vielučių, gamtinės medžiagos, iškarpo raides iš laikraščio, žurnalo, parašo raides, žodžius, savo vardą kompiuteriu, sudeda magnetinėje lentoje, suranda tarp kitų vardų. • Tyrinėja ir perskaito užrašus, įvairius simbolius, reklamines iškasas, kuriuos mato grupėje, kieme, mieste, gatvėje (parduotuvių, kirpyklų, kavinių pavadinimus). • Ieško žinomų raidžių įvairiuose tekstuose, suranda žodžius prasidedančius ta pačia raide. • Randa aplinkoje daiktą panašų į tam tikrą raidę, ją įvardija. • „Skaito“ paveikslėlių knygas, dėlioja raidžių korteles ir bando skaityti. • Lankosi bibliotekoje, knygyne, spaustuvėje. Susipažįsta su kompiuteriu, bando spausdinti. • Eksperimentuoja su rašymo priemonėmis: pieštukais, flomasteriais, įvairiomis kreidelėmis, skirtingo dydžio tušinukais, plunksnakočiais, plunksna. • Atlieka pratybų užduoteles rankos ir akies koordinacijos lavinimui. • Veria vardo, pavardės raidžių karolius. • Braižo ir aiškina ženklus, planus, schemas, maršrutus, žemėlapius. Informuoja rodyklėmis. 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“.	Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Pasaulis be sienų“, „Mokymosi veidrodys“, „Realybių žaismė“.			
10. APLINKOS PAŽINIMAS. Socialinės, kultūrinės ir gamtinės aplinkos pažinimas ir tyrinėjimas.				
Vertybinė nuostata. Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.				
Esminis gebėjimas. Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta artimus žmones, žaislus, daiktus. • Orientuojasi artimiausioje 	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta ir pavadina artimiausios aplinkos daiktus, domisi jais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išvardina kai kuriuos gyvenamosios vietos objektus. • Pasako miesto, grupės, 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakoja apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas. • Pažįsta darželio aplinką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą, žino, kuo ypatinga Lietuvos gamta.

<p>aplinkoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žino kai kurių daiktų paskirtį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skiria atskirus gamtos reiškinius. • Orientuojasi grupės aplinkoje. • Pasako savo, šeimos narių vardus. 	<p>darželio, pavadinimus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastebi pasikeitimus savo aplinkoje. • Atpažįsta ir įvardija artimiausios aplinkos gyvūnus ir augalus, nusako pagrindinius jų požymius. • Pasako metų laikų pavadinimus ir būdingus jiems požymius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žino, kuo žymus gimtasis miestas. • Žino savo adresą. • Atpažįsta ir įvardija ne tik naminius, bet ir kai kurias laukinius gyvūnus, nusako jų gyvenimo skirtumus. • Domisi daiktais, supranta jų paskirtį. • Skiria daržoves, vaisius, uogas, nusako, kaip juos naudoti maistui. • Domisi, gamtos reiškiniais. • Supranta buities prietaisų, technologijų reikšmę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi šalies istorija, atpažįsta simbolius. • Domisi suaugusiųjų darbais, pavadina profesijas. Moka atlikti, kai kurius darbus. • Domisi, kokie daiktai buvo naudojami seniau, kaip jie pasikeitė. Naudojasi skaitmeninėmis technologijomis. • Žino, kaip žmonės keliauja. • Domisi augalų ir gyvūnų įvairove, mokosi juos prižiūrėti, suvokia augalų ir gyvūnų gyvybės ratą. • Supranta, kuo augalai naudingi ir pavojingi žmogui. • Įvardina įvairius gamtos reiškinius, moka juos paaiškinti. • Suvokia ryšį tarp metų laikų ir švenčių. • Jaučia atsakomybę už gamtos išsaugojimą, mokosi rūšiuoti atliekas. • Supranta, kad daiktai – žmogaus darbo rezultatas. • Pradedą suprasti Žemės, Saulės, Mėnulio ir kitų dangaus kūnų ryšius.
---	---	---	--	--

Vaiko veiklos pavyzdžiai

1 – 3 metai	3 – 6 metai
<ul style="list-style-type: none"> • Pasako savo vardą, pirštais parodo arba pasako, kiek jam metų. • Atpažįsta nuotraukose save, šeimos narius, draugus, pažįstamus, pasako jų vardus. • Taisyklingai parodo ir pavadina savo kūno dalis. • Naudojasi buities daiktais (šaukštas, puodelis, lėkštė, kėdė, stalas ir kt.), žino jų paskirtį, paprašius parodo, o vėliau ir įvardina. • Pradedą žaisti siužetinius-vaidmeninius žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasako savo vardą, pavardę. Žino darželio, gatvės, miesto, kuriame gyvena pavadinimus. • Piešia ir apibūdina savo šeimos narius, pasako šeimos narių vardus, pomėgius. • Apibūdina save, grupės draugus. Įvardina grupės vaikų skirtumus ir panašumus. • Pažįsta gyvenamosios vietos objektus. Išvardina pastatus esančius pakeliui į darželį. • Piešia savo namą, savo kambarį, įvardina kambariame esančius daiktus, baldus. • Dalyvauja ekskursijoje po darželio patalpas. Lanko žinomus miesto objektus, kultūros ir gamtos paminklus, dalijasi įspūdžiais, fotografuoja. • Ieško informacijos enciklopedijose, foto albumuose, internete apie Lietuvą, Vilnių. Atpažįsta savo darželio, gimtojo miesto, Lietuvos tautinę simboliką.

<p>Žaidimų siužetą tapatina su suaugusiojo veikla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su daiktais – įrankiais (kibirėliais, kastuvėliais, segtukais, šluotelėmis, juos pavadina). • Įvardina pagrindinius gamtos objektus ir reiškinius: sninga, lyja, saulė, mėnulis, vėjas pučia ir kt. • Tyrinėja sniegą, ledą, smėlį, vandenį, bando paaiškinti jų savybes. • Žaidžia su smėliu, vandeniu, sniegu, stato statinius. • Stebi augalus artimoje aplinkoje: medžius, gėles, krūmus, suranda juos paveikslėliuose, knygelėse, bando pavadinti. • Įvardina daržoves ir vaisius (1-3), juos ragauja, uosto, lygina ir rūšiuoja pagal spalvą. • Atpažįsta ir pavadina naminius gyvūnus (šuo, katė, karvė, arklis, ožka, gaidys, višta ir kt.), jų jauniklius. • Atpažįsta laukinius gyvūnus (kiškis, meška, lapė), paukščius (žvirblis, varna, gandras), knygelėse, paveikslėliuose, lauke. • Klausosi pasakų apie gyvūnus, paukščius, pamėgdžioja juos judesiu, balsu. • Stebi inkilus, lesyklėles, klausosi paukštelių čiulbėjimo. Stebi pievoje boružes, skruzdes, drugelius. • Žaidžia žaidimus „Koks tai gyvūnas?“, „Kas maišelyje?“, „Kas pintinėje?“, „Kas kur gyvena?“ ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įvardina tėvų, darželyje dirbančių darbuotojų profesijas. Lankosi tėvų darbovietėse, sužino kokius naudoja įrankius ir prietaisus įvairių profesijų žmonės. • Domisi visuomeniniu gyvenimu ir imituoja profesinę veiklą (gydytojo, mokytojo, gaisrininko, kompiuterių specialisto, verslininko, menininko ir pan.), žaidžia vaidmenų žaidimus: „Parduotuvėje“, „Ligoninėje“, „Kirpykloje“ ir kt. • Žiūri knygas, filmukus apie profesijas, piešia kuo norėtų būti. • Projektinės savaitės „Profesijos ir pomėgiai“ metu susipažįsta su įvairių profesijų atstovais. • Kartu su darželio bendruomene švenčia tradicines ir valstybines šventes. • Dalyvauja išvykose ir edukaciniuose užsiėmimuose, susipažįsta su senoviniais buities prietaisais, tradiciniais patiekalais. • Įvardina transporto priemones, pagrindinius kelio ženklus. • Mokosi saugaus eismo taisyklių, aptaria įvairias eismo situacijas. Apsilanko prie šviesoforo, perėjos. Žaidžia stalo žaidimus „Kelio ženklai“, „Kelionė pas močiutę“. • Žino, kaip saugiai elgtis automobilyje, autobuse. • Dalyvauja saugaus eismo užsiėmimuose, prevencinėse programose. Gamina mašinas iš antrinių žaliavų. • Vartoja apibendrinančias sąvokas: „Vaisiai“, „Daržovės“, „Miško gėrybės“. • Aptaria plakatus „Vaisiai ir daržovės“. Pavadina, lygina ir grupuoja. Gamina vaisių, daržovių salotas, kokteilius, spaudžia sultis. • Grupėje sėja augalų sėklas, atlieka sėklų daigumo tyrimą, tyrinėja augalų sandarą. • Stebi, uosto, ragauja, įvardija vaisius, daržoves, vaistažoles. • Pasivaikščiavimo metu stebi medžius, krūmus, gėles, vaistažoles, vabzdžius, paukščius, įsiklauso į sklindančius gamtoje garsus. Juos apibūdina, lygina ir grupuoja. Kuria lankstinukus. • Aptaria plakatų rinkinius „Miškas skirtingais metų laikais“, „Metų laikai“. Pasako metų laikų pavadinimus ir išvardina būdingus jiems požymius. • Stebėjimų metu susipažįsta su gamtos pakitimais, žmonių atliekamais žemės ūkio darbais, pramogomis įvairiu metų laiku. • Stebi gamtos reiškinius, orus. Pildo orų kalendorių. • Dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose. • Atpažįsta ir įvardina naminius, laukinius gyvūnus, paukščius. Skirsto juos pagal aiškiai matomus išorinius požymius, gyvenimo skirtumus. • Dalyvauja išvykose į Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejų, VDU botanikos sodą, Lietuvos zoologijos sodą. • Pavadina, palygina rūbus, buities daiktus, susipažįsta su kai kuriais senoviniais daiktais, palygina juos su šiuolaikiniais. Grupuoja aplinkos daiktus pagal spalvą, formą, paskirtį, medžiagą iš kurios pagaminti. Žaidžia stalo žaidimus „Spalvos“, „Mažasis spalvų domino“, „Kas iš ko pagaminta?“, „Daiktų formos“ ir kt. • Diskutuoja apie maisto produktų įvairovę. Dėlioja maisto piramidę. Žaidžia stalo žaidimą „Maisto produktai“, aptaria plakatų rinkinį „Duonos riekelėje...“. • Dalyvauja edukacinių užsiėmimų, aplinkosauginių projektų, akcijų veiklose. Kalba apie vandens svarbą žmogui, gamtai,
--	--

		gamtos resursų taupymą.		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Korys“, „Puodų orkestras“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Mokymosi veidrodis“, „Realybių žaismė“, „Pakylėta kasdienybė“.		
11. SKAIČIAVIMAS IR MATAVIMAS. Gebėjimas vartoti skaičius ir matematinius simbolius, gebėjimas klasifikuoti, grupuoti, lyginti, matuoti.				
Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.				
Esminis gebėjimas. Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<p>Skaičiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Supranta, ką reiškia vienas, du, daug. Žino, kiek jam metų. <p>Matavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Suranda tos pačios formos ar spalvos daiktą. Supranta vis daugiau žodžių kuriais nusakoma daikto forma, dydis, spalva. 	<p>Skaičiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Skiria sąvokas: mažai ir daug, po vieną. Išrikiuoja daiktus į vieną eilę. <p>Matavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Pradeda vartoti palyginamąsias sąvokas: didelis–mažas, ilgas–trumpas, sunkus–lengvas, storas–plonas. Supranta tvirto bokšto statymo taisyklę. 	<p>Skaičiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Pradeda skaičiuoti daiktus, palygina dvi daiktų grupes pagal kiekį. Padalina daiktus į grupes po lygiai (po du, po tris). Pradeda vartoti kelintinius skaitvardžius. <p>Matavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Lygina daiktus pagal išorinius požymius (ilgį, plotį, storį, aukštį). Atpažįsta skritulio ir kvadrato formos daiktus, vienodo dydžio ar spalvos daiktus. Pradeda skirti dešinę ir kairę savo kūno pusę. Paros dalis sieja su savo gyvenimo ritmu. Žino metų laikus ir jiems būdingus požymius. 	<p>Skaičiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Supranta, kad daiktų skaičius nepriklauso nuo daiktų formos, dydžio bei jų padėties erdvėje. Skaičiuoja iki 5. Dėliodamas kelis daiktus, sugeba atsakyti į klausimus: Kiek iš viso? Kiek daugiau? Kiek mažiau? <p>Matavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Skiria kelintinius skaitvardžius. Skiria trikampę, stačiakampę formas. Grupuoja daiktus pagal spalvą, formą arba dydį. Vartoja sąvokas: ilgesnis – trumpesnis, aukštesnis – žemesnis, lengvesnis – sunkesnis. Dėlioja daiktus didėjimo – mažėjimo tvarka. Žodžiais išreiškia erdvinis 	<p>Skaičiavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Sieja daiktų kiekį su skaičių žyminčiu simboliu. Skaičiuoja bent iki 10. Palygina daiktų grupes pagal kiekį. Supranta ir vartoja sąvokas: pusiau, į 2 dalis, į 4 dalis. Pradeda suprasti ryšius tarp skaičių (pvz.: 6 susideda iš dviejų trejetų). <p>Matavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> Skiria ir pavadina plokštumos figūras (skritulį, kvadratą, stačiakampį, trikampį) ir erdvės figūras (rutulį ir kubą). Grupuoja daiktus pagal nurodytą požymį. Matuodamas atstumą, ilgį, tūrį, masę, naudojasi sąlyginiais matais (savo pėda, sprindžiu, trečiu daiktu). Apibūdina daiktų vietą ir padėtį kitų daiktų ar vienas kito atžvilgiu, sakydamas: kairėje, dešinėje, aukščiau, žemiau, virš, po, šalia, už, viduryje, prie, prieš, tarp ir

			daikto santykius su savimi: priešais mane, už manęs, šalia manęs, mano kairėje ir pan. • Skiria sąvokas šiandien, vakar, rytoj.	kt. • Žino, jog gamtoje esama įvairios trukmės pasikartojančių ciklų (kartojasi savaitės dienos, metų laikai ir pan.). • Pradedama suvokti laiko tėkmę ir trukmę. (para, valanda, minutė, sekundė).
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
Skaičiavimas <ul style="list-style-type: none"> • Sudėlioja daiktus po vieną, du, tris. Pasako, kur yra daug daiktų, o kur vienas. • Lygina, rūšiuoja daiktus pagal kiekį. Žaidžia žaidimą „Uždėk, kiek nupiešta“. • Klausosi pasakų „Ropė“, „Pagrandukas“ ir išrikiuoja personažus pagal eiliškumą. • Suranda 2-3 skirtumus paveikslėliuose. Matavimai <ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia grupavimo, lyginimo žaidimus „Atrink raudonus.“, „Dideli ir maži“, „Kurie apvalūs?“, „Pritaikyk“. • Lygina, rūšiuoja daiktus pagal formą, dydį, spalvą. Atneša prašomo dydžio, spalvos daiktą. • Žaidžia žaidimą „Diena – naktis“. • Žaidžia žaidimus su vienas į kitą įdedamais žaislais. • Žaidžia su įvairių rūšių konstruktoriais, kaladėlėmis: stato bokštus, tiesia kelius, kuria mašinas, namus. • Sudeda daiktus į eilę, surikiuoja pagal dydį. • Stato aukštą ir žemą bokštą. 		Skaičiavimas <ul style="list-style-type: none"> • Skaičiuoja įvairiais pojūčiais (rega, klausia, lytėjimu). Suranda skaičius aplinkoje. • „Gyvi skaičiai“ - atlieka tam tikrus, susitartus veiksmus, pamatęs kortelėje skaitmenį. • Skaičiuoja, atskaičiuoja, dėlioja smulkus žaisliukus, gamtinę medžiagą ant stalo, šviesos lentos, magnetinės lentos. • Sudaro ir lygina daiktų, žaislų grupes, jas sumažina, padidina. • Skaičiuoja, varsto virveles („Rankelės“, varstymo knygelės). • Riša, atriša virvės mazgus, veria karolius, skaičiuoja, naudodami smėlio laikrodį. • Varto knygeles, atranda daiktus, kuriuos galima suskaičiuoti. • Skaičiuoja skiemenis, raides žodžiuose. Skaičiuoja pasakų veikėjus (kelintinis skaičiavimas). • Žaidžia žaidimus su kubeliu, domino. • Susipažįsta su pinigais, jų skaitmenine išraiška. • Ieško daiktų ant kurių yra skaičiai (liniuotė, laikrodis, kalendorius). • Žaidžia dalindami į 2,3,4 dalis tortą, picą, vaisius, daržoves. • Žaidimuose taiko skaičiuotes. • Pasižymi juostoje kelintas atėjo į darželį. • Žaidžia žaidimus „Suplok vienu daugiau“, „Ketvirtas sako „bum“, „Laikrodukas“. • Žaidžia stalo žaidimus „Skaičiai. Atminties lavinimo žaidimas“, „Skaičiai mažiesiems“, „Kortelės matematinų vaizdinių formavimui“. Matavimai <ul style="list-style-type: none"> • Suranda aplinkoje geometrines formas, jas pavadina, konstruoja statinius iš įvairių figūrų. • Iš įvairios masės (plastilino, smėlio) lipdo geometrines figūras, konstruoja iš jų namelį, gėlytę. • Žaidžia figūromis (iš 4 trikampių sudeda kvadratą, iš kvadrato ir trikampio – namelį; sukuria piešinį naudodami geometrinių figūrų trafaretus). • Dėlioja mozaikas lentoje. • Keliaudami po grupę ieško į geometrines figūras panašių daiktų. • Randa paslėptą žaislą, nusakius jo padėtį erdvėje. 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Knygose, paveikslėliuose randa viršuje, apačioje, dešinėje, viduryje nupieštus daiktus. • Svarstyklėmis sveria, lygina gamtinę medžiagą, kitus smulkius daiktus. • Matuoja savo ir draugų ūgį, svorį. Sudaro diagramas. Matuoja atstumus, daiktų ilgį, plotį, aukštį, storį įvairiomis matavimo priemonėmis ir sąlyginiais matais. Lygina, matuoja žaislus, knygas, kaladėles, pieštukus pagal įvairius požymius. • Aiškinasi, kokia transporto priemone greičiausiai galima nuvykti į pasirinktą miestą, šalį. • Žaidžia, matuoja šaukšteliais, įvairaus dydžio indeliais smėlį, vandenį. • Aiškinasi, kas sudaro parą, kaip ji skirstoma. Diskutuoja, kaip galima pamatuoti laiką. Aiškinasi, kiek dienų turi savaitė, kiek savaitių - mėnuo, kiek metai turi metų laikų, mėnesių. • Kuria kalendorius (orų, vaikų gimimo datų). • Daro savo gamybos laikrodžius. Žaidžia stalo žaidimą „Para“. • Veria karoliukus, makaronus (per minutę, sekundę, panaudodami smėlio laikrodžius). • Nešioja pasigamintas apyrankes (savaitę ant dešinės rankos, po to ant kairės). • Žaidžia, dėlioja priešingybių paveikslėlius (storas – plonas, aukštas – žemas, lengvas – sunkus, šaltas – šiltas). 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantis laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Korys“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogai“.	Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Mokymosi veidrodis“, „Realybių žaismė“.			
12. MENINĖ RAIŠKA. Dailė. Vaiko raiška vaizdų kalba.				
Vertybė nuostata. Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.				
Esminis gebėjimas. Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėdamas dailės medžiagas ir priemones atranda skirtingus veikimo būdus. • Džiaugiasi dailės priemonių paliekamais pėdsakais ir patiriamais jūtimais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Piešdamas įvairias linijas, jas jungdamas į formas vis labiau koordinuoja rankų judesius. • Savo piešiniuose įžvelgia daiktus ar įvykius. • Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis. • Mėgaujasi kūrybos procesu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patirtį išreiškia naudodamas įvairias linijas, formas, spalvas, jų derinius. • Kuria spontaniškai ir pagal išankstinį sumanymą. • Kūrybos procesą palydi pasakojimu, komentavimu. • Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis, atirasdamas spalvų, linijų, formų, faktūrų įvairovę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patirtį išreiškia kitiems atpažįstamais vaizdais, juos įvardija. • Išryškina vaizduojamų objektų bruožus, reikšmingas detales. • Kuria pagal išankstinį sumanymą, kuris procese gali kisti. • Eksperimentuoja tapybos, grafikos, mišriomis dailės priemonėmis ir medžiagomis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dailės darbais pasakoja realias ir fantastines istorijas, įvykius. • Vaizdus papildo grafinais ženklais (raidėmis, skaitmenimis, žodžiais). • Kuria pagal išankstinį sumanymą, nuosekliai bando jį įgyvendinti. • Kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus, bando derinti veiksmus. • Skirtingiems sumanymams įgyvendinti tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas. • Eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės

			<ul style="list-style-type: none"> • Kuria sudėtingesnius darbus, trimates formas iš įvairių medžiagų. • Fotografuoja, piešia skaitmeninėmis priemonėmis. 	<p>technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kūrybiškai panaudoja tradicines ir netradicines medžiagas, priemones, technikas sumanymui įgyvendinti. • Jaučia meninės džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Keverzoja, piešia, tapo guašu, vaškinėmis kreidelėmis, spalvotais pieštukais popieriaus lape. • Štampuoja įvairių formų štampais: kamšteliais, trintukais, bulvėmis, pirštukais, plaštaka ir kt. • Minko, suploja, ištempia, volioja tarp delnų plastilino, modelino ar molio gabalėlį, bando sujungti juos. • Lipdo nesudėtingus darbelius (lazdelė, bandelė, kamuoliukas). • Piešia kreida ant asfalto, pagaliuku ant smėlio, stato smėlio pilis, „kepa“ bandeles. • Mokosi kirpti žirkleėmis, kerpa siauras juosteles. • Plėšo, klijuoja įvairaus storio popierių. • Piešia lietu, sniegą. • Pasakoja apie piešinį. 		<ul style="list-style-type: none"> • Piešia įvairia technika: guašu, akvarele, spalvotais pieštukais, tušu, vaškinėmis ir aliejinėmis kreidelėmis. • Kurdami darbelį, derina kelias dailės technikas viename darbe. • Taško dažus per tinklelį, naudoja trafaretus. • Kuria koliažus, vitražus, žmogaus siluetus iš laikraščių, spauduoja, įvairiomis priemonėmis, konstruoja, lanksto iš popieriaus, aplikuoja įvairiais būdais. • Piešia maišydami spalvas, atranda naujus atspalvius. • Tapo draugų, artimųjų portretus, gamtos vaizdus. • Piešia veiksmo siužetus iš pasakų, kuria iliustracijas eilėraščiams, pasakoms. • Tapo ant netradicinių paviršių: audinio, stiklo, pakavimo plėvelės, tapeto, audinio, šlapio popieriaus. • Ornamentuoja kartodami įvairius elementus. Kuria ornamentus iš sėklų. • Spalvina mandalas. • Gamina šventines dekoracijas, sveikinimus, rėmelius, kvietimus, skelbimus. • Piešia, kuria paveikslus ant šviesos stalo, šviesos molberto. • Piešia išbandydami žvakės, muilo burbulų panaudojimo galimybes. • Daro darbelius iš plastilino, tešlos, modelino. • Kuria darbelius iš gamtinių medžiagų, antrinių žaliavų. • Kuria statinius iš smėlio, kinetinio smėlio, „Buberio“. • Kuria darbelius grotažo technika. • Dekoruoja raides, skaičius įvairiomis linijomis, formomis. • Lieja dažus ant stiklo, plastiko, popieriaus, polietileno plėvelės ir atspaudžia (monotipija). 		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Kalbos spintelė“, „Korys“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogai“, „Pakylėta kasdienybė“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Realybių žaismė“.		

Muzika ir šokis. Vaiko raiška garsu, melodija, ritmu.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<p>Muzika ir šokis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susidomėjęs klausosi muzikos ir aplinkos garsų. • Mėgdžioja žaidimų judesius, muzikos garsus. • Skambant muzikai ritmiškai ploja, trepsi, tūpčioja, barškina, stuksena. 	<p>Muzika ir šokis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dainuoja 2–4 garsų daineles, palydėdamas jas judesiais. • Žaidžia muzikinius žaidimus, jų tekstą imituoja judesiais. • Kartu su pedagogu groja muzikos instrumentais. <p>Šokis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šoka spontaniškai ar mėgdžiodamas judesius. 	<p>Muzika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi trumpų kūrinių ir emociškai jiems pritaria. • Dainuoja trumpas, aiškaus ritmo daineles. • Žaidžia muzikinius žaidimus, atlikdamas kelis nesudėtingus judesius. • Tyrinėja garso išgavimo būdus, ritmiškai pritaria suaugusiojo grojimui. • Kuria ritminius motyvus savo vardui, žodžiams. <p>Šokis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia vaizduojamuosius, šokamuosius žaidimus. • Šoka spontaniškai kurdamas natūralių judesių seką. 	<p>Muzika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balsu, judesiais, muzikos instrumentu pritaria klausomam muzikos kūriniui. • Atpažįsta kai kurių instrumentų tembrus, girdėtus kūrinius. • Dainuoja vienbalses ir dialoginio pobūdžio dainas, jaučia ritmą. • Kuria ritmus, melodijas ketureiliams, mįslėms, patarlėms. Šokis • Šoka sukamuosius skirtingo tempo ratelius. • Šoka improvizuotai kurdamas penkių šešių natūralių judesių seką. 	<p>Muzika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klausosi įvairaus stiliaus, žanro muzikos kūrinių ir spalvomis ar piešiniu spontaniškai perteikia kilusius įspūdžius. • Įvardija kūrinių nuotaiką, tempą, dinamiką, skiria kai kuriuos instrumentus. • Dainuoja platesnio diapazono vienbalses dainas, jas gana tiksliai intonuoja. • Vaikiškais muzikos instrumentais groja 2–3 garsų melodijas. • Kuria melodiją trumpam tekstui, judesius kontrastingo pobūdžio muzikai. <p>Šokis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šoka paprastųjų ir bėgamųjų žingsnių autorinius ir natūralių judesių šokius. • Šoka improvizuotai kurdamas septynių–aštuonių natūralių judesių seką.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi įvairių muzikinių kūrinių, atliekamų gyvai ir įrašytų. • Muzikai pritaria plojimu ir kt. ritminiais judesiais. • Žaidžia muzikinius žaidimus. • Šoka kaip „meškutė“, „kiškiukas“ ir pan. • Šoka panaudodamas laisvą judesį. • Šoka rateliu aplink orientacinį žaisliuką. • Dainuoja lopšines žaisliukui. • Dainuoja, šoka darželio šventėse. • Groja elementariais muzikiniais instrumentais (barškučiais, būgneliais, kaladėlėmis, akmenukais..) 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi muzikinių kūrinių, gyvos muzikos, pasakoja, kokia ji buvo, kokius instrumentus girdėjo. • Dainuoja garsiai, tyliai, aukštai, žemai, klausosi savo balso skambėjimo. • Eina rateliu, sukasi vietoje po vieną, poroje už parankių, pristatomu žingsniu). • Tyrinėja, kaip skamba instrumentai (akmenukai, lazdelės, trikampiai, šaukštai ir t.t.). • Gamina namų darbo muzikos instrumentus. • Muziką išreiškia judesiu: juda greitai, lėtai, vaizduoja drugelio skrydį, džiugesį ar liūdesį – improvizuoja. Atliepia muziką judesiu: siūbavimu, žygiavimu, rankų mostais. • Kuria „savo dainele“, „savo šoki“, dainuoja savo vardą. Kuria ritmus, melodijas ketureiliams, mįslėms, skanduotėms, skaičiuotėms. • Įvairiais ritminiais (akmenukais, šaukštais), melodiniais (molinukais, varpeliais) ar savo gamintais instrumentais pritaria dainoms, šokiams. „Diriguoja“ orkestrui. 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia improvizuotą koncertą grupėje. Dalyvauja darželio koncertuose; • Ritmingai atlieka elementarius judesius (šuoliukus, pritūpimus, sukinius). Sudaro paprasčiausias figūras: sustoja į ratelį, vorą, dviem eilėm, poromis. • Žaidžia, šoka lietuvių liaudies žaidimus, ratelius ir šokius. • Grodami išbando įvairius garsų išgavimo būdus: mušimą, pūtimą, braukimą. 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantys laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, Kalbos spintelė“ „Atradimų takelis“, „Korys“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogas“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogais“, „Mokymosi veidrodys“, „Realybių žaismė“, „Pakylėta kasdienybė“.		
Žaidimai ir vaidyba. Vaiko raiška judesiais, veiksmais, žodžiais, mimika.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžioja įvairias išgirstas intonacijas, parodytus veiksmus. • Įvairius jausmus, norus rodo judesiais ir veiksmais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžioja, kartoja matytus veiksmus, judesius, kalbą. • Vaizduoja siužeto elementus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuria dialogą tarp veikėjų. • Atkuria matytų situacijų fragmentus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaizduoja realistinę ir fantastinę siužetą, keičia balso intonacijas. • Susikuria žaidimo, vaidybinę aplinką. • Bando perteikti veikėjo nuotaiką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Improvizuoja kurdamas lėlių, dramos vaidinimus pagal girdėtą pasaką ar pasiūlytą situaciją. • Tikslingai naudoja daiktus, teatro reikmenis, drabužius, dekoracijas. • Naudoja charakteringas balso intonacijas, judesius.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Imituoja judesiais įvairius personažus – gyvūnus: kiškis-striksi, meška-šleivoja, sėlina-lapė, pelytė-bėga mažais žingsneliais. • Judesiais perteikia muzikos nuotaiką. • Imituoja lėlytės migdymą dainuodamas pavienius garsus. • Vaizduoja, kad važiuoja automobiliu, joja arkluku, skambina telefonu. • Žaidžia mėgdžiojimo žaidimą „Daryk taip, kaip aš“. • Žaidimai su skarelėmis. • Stebi mokytojus vaidybinius veiksmus su pirštukinėmis lėlėmis, bando pamėgdžioti. 		<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia siužetinius žaidimus „Kirpykla“, „Parduotuvė“, „Šeima“. • Mėgdžioja pasakos personažų kalbėjimą, rodo įvairias veido išraiškas. • Žaidžia - vaidina trumpas improvizacijas pagal literatūrinius, muzikinius ar pačių sugalvotus siužetus. • Vaidina su pirštukinėmis lėlėmis, išbando šešėlių, stalo teatrą. • Bando pats gamintis lėles vaidinimui. • Kuria trumpus vaidinimus draugams, tėvams. Kartu su auklėtoja kuria dekoracijas, kostiumus. • Vaidina pasakėles be garso – emocijas perteikdamas kūno judesiais ir veido mimika. • Klausydamas muzikos šoka, perteikia skambančios muzikos nuotaiką, vaizduoja įvairių gyvūnų, personažų charakterį. • Sugalvoja judesius nesudėtingai dainelei. Melodiją išreiškia judesiu. • Žiūri darželyje vykstančius spektaklius, žaidžia teatrą grupėje. 		

„Žaismė ia atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantis laiptai“, „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, Kalbos spintelė“ „Atradimų takelis“, „Korys“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogas“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodys“, „Realybių žaismė“, „Pakylėta kasdienybė“.		
13. ESTETINIS SUVOKIMAS. Gebėjimas suvokti, pajauti, gamtos, meno kūrinių, savo ir kitų kūrybos grožį.				
Vertybinių nuostata. Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.				
Esminis gebėjimas. Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 metų	2 – 3 metų	3 – 4 metų	4 – 5 metų	5 – 6 metų
<ul style="list-style-type: none"> • Skirtingai reaguojama girdėdamas muzikos garsus, matydamas vaizdus. • Intuityviai mėgdžioja tai, kas jam patinka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emocingai reaguojama girdėdamas daineles, kūrinius, matydamas dailės darbelius, knygelių iliustracijas. • Pasako, ar patiko muzikos kūrinėlis, dainelė, šokis, vaidinimas, dailės darbelis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Džiaugiasi menine veikla, nori dainuoti, šokti, vaidinti, gražiai atrodyti. • Skirtingai reaguojama į skirtingo pobūdžio meno kūrinius. • Keliais žodžiais ar sakiniiais pasako savo meninius išpūdžius, pastebėdamas kai kurias jų detales 	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgaujasi muzikavimu, šokiu vaidyba, dailės veikla. • Gėrįsi savo ir kitų menine veikla. • Grožisi gamtos spalvomis, formomis, garsais. • Dalijasi išpūdžiais po koncertų, spektaklių, parodų. • Pasako savo nuomonę apie muzikos kūrinių, dainelę, šokį, dailės darbelį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stengiasi kuo gražiau šokti, vaidinti, deklamuoti, dainuoti, groti, piešti, konstruoti. • Pastebi papuoštą aplinką, meno kūrinius, pasako, kas jam gražu. Stengiasi tai panaudoti savo meninėje raiškoje. • Palankiai vertina, komentuoja savo ir kitų kūrybinę veiklą. Pasakoja, aiškina, ką pats sukūrė, kaip kūrė. • Išsako samprotavimus apie muzikos, vaidinimo, šokio, dailės kūrinių siužetą, veikėjams būdingus bruožus, kilusius vaizdinius.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Klausosi įvairios nuotaikos dainelių, melodijų, reiškia emocijas (ploja, trepsi, linguoja, nuliūsta). • Žiūrįnėja spalvingų iliustracijų knygeles, liečia rankomis, kalbina spalvingus paveikslėlius. • Žiūri vaidinamą pasaką, mėgdžioja veikėjų veiksmus, garsus. • Tėpa dažus pirštais, džiaugiasi dažų paliekamais pėdsakais, supranta, kad tai daryti smagu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvauja įstaigoje organizuojamuose renginiuose (Rudens šventė, Kalėdos, Adventas, Užgavėnės, pavasario šventė ir kt.) renginiuose. • Klausosi gyvai atliekamos profesionalios muzikos (kviestiniai svečiai). • Varto liaudies meno knygas, apžiūri tautodailės darbus, grožisi puošybos elementais. • Pasako savo nuomonę apie kitų vaikų dailės darbelius, paaiškina, kodėl patinka darbelis. • Lankosi dailės parodose (taip pat ir darželio vaikų), muziejuose. Stebi liaudies meistrų darbus. • Pedagogui padedant analizuoja savo dailės darbelį. Rengia autorines savo darbų parodas. • Stebi gamtos vaizdus, reiškinius ir juos vertina. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Stebi gražius gamtos vaizdus, gėles pievoje, jas uosto, džiaugiasi. • Apžiūri tautodailės kūrinius, grožisi jais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvauja darželio, grupės aplinkos puošime. • Tyrinėja, atranda, išgirsta natūralių (gamtos) ir žmogaus sukeltų garsų pasaulį. • Raiškiai taria skaičiuotes, greitakalbes, paukščių pamėgdžiojimus. • Tapo klausydamasi muzikos ir ją atvaizduoja. • Pasako savo nuomonę apie matytą spektaklį, šokį, girdėtą dainą, papuoštą grupę, darželį. 			
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Kalbos spintelė „Puodų orkestras“.	Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Kalbos ir knygos gelmė“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Pakylėta kasdienybė“.			
14. INICIATYVUMAS IR ATKAKLUMAS. Gebėjimas susirasti įdomios veiklos, naujos informacijos, įveikti kliūtis.				
Vertybinių nuostata. Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.				
Esminis gebėjimas. Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Pasirinkęs žaislus, su jais žaidžia, daug kartų kartoja tai, kas pavyko. • Noriai mokosi iš tų, su kuriais jaučiasi saugus. • Veiksmais ir atskirais žodžiais reiškia norus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats pasirenka vieną iš kelių daiktų. • Sugalvoja būdus, kaip pasiekti norimą daiktą. • Mėgsta išbandyti naujus žaislus, žaidimus, neįprastą veiklą. • Reiškia savo norus, sakydamas „ne“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats pasirenka ir žaidžia vienas ar su draugais. • Įsitraukia į suaugusiojo pasiūlytą veiklą, jei susidomi. • Laukia suaugusiųjų pagalbos, kai susiduria su nesėkme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats pasirenka ir ilgesnį laiką kryptingai plėtoja veiklą vienas ir su draugais. • Suaugusiojo pasiūlytą veiklą atlieka susitelkęs, išradingai, savaip, savarankiškai. • Ilgesnį laiką pats bando įveikti kliūtis savo veikloje, nepavykus kreipiasi pagalbos į suaugusįjį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Turiningai plėtoja paties pasirinktą veiklą, ją tęsia po dienos miego, kitą dieną, kelias dienas. • Susidomėjęs ilgesniam laikui įsitraukia į suaugusiojo pasiūlytą veiklą. • Siūlo vaikams ir suaugusiajam įsitraukti į jo paties sugalvotą veiklą. • Savarankiškai bando įveikti kliūtis savo veikloje, nepasisekus bando įtraukti bendraamžius ir tik po to kreipiasi į suaugusįjį. • Nuo pradžios iki pabaigos gali atlikti ir nepatrauklią veiklą. • Palankiai priima iššūkius, bando pats įveikti kliūtis.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> • Sudeda ir išardo piramidę. • Pats išrenka knygelę ir neša mokytojai, kad paskaitytų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nykščiu ir smiliumi, nykščiu ir kt. pirštais surenka pagaliukus, pupas ir kt. smulkius daiktus. • Rūšiuoja skirtingų rūšių makaronus. Rūšiuoja sagas pagal dydį, spalvą, skylių skaičių. • Užsega sagas, užriša raišteliu, sukiša juosteles į butelį. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia raišiojimo, segiojimo ir panašius žaidimus. • Stato vis aukštesnius bokštelių, ilgesnius kelius. • Ilgesnį laiką žaidžia su konstravimo kubeliais. • Iki galo sudeda dėlionę. • Ilgai tyrinėja naują žaislą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iš virvės ant grindų padaro maršrutą. Vėliau virvę nuima ir nueina pavaizduotą maršrutą. • Sukuria zoologijos sodą smėlio dėžėje, panaudodami smulkias detales. • Stato, konstruoja pagal brėžinius, paveikslėlius. • Pasiskirsto grupelėmis ir keletą dienų kuria bendrą darbą: piešini, statinį, knygą, plakatą. • Siūlo idėjas gimtadienių, pramogų, švenčių organizavimui, žaidimo erdvių pertvarkymui. • Kuria pasirinktą arba auklėtojos pasiūlytą objektą iš konstruktorių, popieriaus, gamtinės medžiagos, buitės atliekų ir juos užbaigia. • Pučia kamuoliuką, vatą su šiaudeliu iki nustatytos ribos, pagal nubraižytą liniją. • Kuria knygą, katalogą apie mašinas, įtraukia kitus vaikus. 			
<p>„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:</p>				
<p>Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Atradimų takelis“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogas“.</p>	<p>Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Dėlionių kilimas“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodis“.</p>			
<p>15. TYRINĖJIMAS. Tyrinėjimas pasinaudojant įvairiais pojūčiais, atsakymų į kylančius klausimus ieškojimas.</p>				
<p>Vertybinė nuostata. Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.</p>				
<p>Esminis gebėjimas. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>				
<p>Vaiko pasiekimai</p>				
<p>1 – 2 žingsniai</p>	<p>2 – 3 žingsniai</p>	<p>3 – 4 žingsniai</p>	<p>4 – 5 žingsniai</p>	<p>5 – 6 žingsniai</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Išbando žaislus ar daiktus, stebi, kas vyksta aplinkui. • Kartoja patikusį veiksma daug kartų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi naujais daiktais ir medžiagomis, aiškinasi, kas tai yra, kaip veikia. • Kartoja veiksma po patirtos nesėkmės. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja supančią aplinką visais pojūčiais. • Tyrinėja, išbando naujus žaislus, priemones pats juos pasirinkdamas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi medžiagomis, iš kurių padaryti daiktai, ir jų savybėmis. • Suvokia daiktų paskirtį. • Išskiria akivaizdžius daiktų, medžiagų, gyvūnų, augalų bruožus, savybes. Tyrinėjimo rezultatus pavaizduoja piešiniu, nuotraukomis, nesudėtinga schema ar diagrama, pristato kitiems. • Domisi, kaip seniau gyveno žmonės, kaip žmonės gyvena kitose šalyse. • Supranta, kad su nežinomais 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi aplinka, mėgsta stebėti, kaip auga augalai, kaip elgiasi gyvūnai, noriai atlieka paprastus bandymus. • Tyrinėja, iš kokių medžiagų padaryti daiktai, kur jie naudojami. • Samprotauja apie tai, ką atrado, sužinojo, kelia tolesnius klausimus, siūlo idėjas, ką dar galima būtų tyrinėti. • Tyrinėjimo rezultatus pavaizduoja piešiniu, nuotraukomis, nesudėtinga schema ar diagrama, pristato kitiems. • Domisi, kaip seniau gyveno žmonės, kaip žmonės gyvena kitose šalyse. • Supranta, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai.

		daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai.	• Tyrinėjimams naudoja skaitmenines technologijas (kompiuterį, mobilųjį telefoną, fotoaparataus ir kt.).
Vaiko veiklos pavyzdžiai			
1 – 3 metai	3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia pojūčių lavinimo žaidimus liesdamas, apžiūrinėdamas, klausydamas, uostydamas, ragaudamas. • Vaikščioja smėliu, žole, akmenukais, kilimu, dygliuotu paviršiumi. • Dalyvauja žaidimuose „Kas maišelyje?“, „Surask kamuoliuką“, „Pripildyk ir ištuštink“. • Žaidžia su smėliu, vandeniu. Žaisdamas išbando daiktus bei medžiagas: plaukia ar skęsta. • Tyrinėja daiktų savybes: šaltas, šiltas, švelnus, šiurkštus. • Laisto gėlytę, stebi, kaip ji auga. • Žaidžia „Slėpynių“. • Žaidžia su lytėjimo dėžutėmis, maišeliais. • Renka, rūšiuoja lapus, kaštonus, giles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ardo senus mechaninius ar kitokius daiktus, žaislus. Konstruoja iš išardytų detalių savo kūrinį. • Tyrinėja vandens ir smėlio savybes. Atlieka bandymą „Vandens lašelio kelionė“. • Matuoja vandenį sąlyginiais matais. • Tyrinėja, kas plaukia – kas skęsta (vata, plunksna, akmenukas), kas skrenda – kas krenta (balionas, kaladėlė, pienės pūkas). • Tyrinėja, ką traukia magnetas. Apžiūri smulkius daiktus pro padidinimo stiklą. • Ledo gabaliukus meta į šaltą, karštą vandenį. Stebi, kas vyksta. • Žydinčias gėles pamerkia į spalvotą vandenį, stebi, kaip keičiasi spalva. • Žaidžia klausymo žaidimus „Koks čia garsas?“, „Varpeli, neskambėk“, „Išgirs instrumentą“. • Tyrinėja, kokius garsus skleidžia mūsų kūnas (plojant, spragsint, trepsint, čėpsint, čiaudint, kosint, dainuojant, švilpiant). • Klausosi tylos, aptaria, ką išgirdo. • Lytėjimu tyrinėja paviršiaus savybes: šaltas, šiltas, švelnus, šiurkštus, apskritas, kampuotas, sunkus. • Užrištomis akimis apčiuopinėja daiktus, mėgina atspėti, kas tai yra arba suranda nurodytą daiktą, 2 vienodus daiktus. • Tyrinėja iš kokių medžiagų pagaminti daiktai. • Basomis kojomis vaikšto per smėlį, žolę, žvyrą, plyteles, akmenukus. • Gamina sūrią, krakmolo, plastilino tešlą. Lipdo iš tešlos žaisliukus, stebi, kaip stingsta, nudažo. • Ragauja įvairių maistą, išrenka skaniausią obuolį, arbatą, duoną. • Ragauja maistą, įvairių vaistažolių arbatą užrištomis akimis, spėja, kas tai yra pagal skonį, kvapą. • Eksperimentuoja, kaip geltona spalva virsta žalia, o raudona – oranžine. • Žaidžia stalo žaidimus „Pajusk ir pritaikyk“ (apčiuopdami suranda reikiamą formą), „Pojūčių loto“. • Stebi aplinką pro įvairių spalvų akinius, spalvų lenteles. • Tyrinėja dirvožemį, pievą su didinamuoju stiklu (stebi vabalus, augalus, aiškinasi, kas auga, gyvena). • Pasodina pasirinktą augalą (grupėje, darže), stebi kaip jis auga. Žymi jo augimą lentelėse, diagramose. • Tiria šviesos, šilumos, drėgmės reikšmę augalams. 		
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:			
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Judantis laiptai“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Puodų orkestras“, „Medžiagų dialogas“.	Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Kalbos ir knygos gėmė“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Realybių žaismė“, „Pakylėta kasdienybė“.		
16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS. Gebėjimas suprasti, įvertinti ir pritaikyti žinias sprendžiant įvairius klausimus.			

Vertybė nuostata. Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams įveikti.				
Esminis gebėjimas. Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> Susidūręs su sudėtinga veikla, kliūtimi, išbando jau žinomus veikimo būdus. Nepavykus įveikti kliūties, meta veiklą arba laukia pagalbos. 	<ul style="list-style-type: none"> Imasi sudėtingos veiklos, nepavykus prašo pagalbos. Keisdamas veikimo būdus stebi savo veiksmų pasekmes. 	<ul style="list-style-type: none"> Išbando įvairias daiktų panaudojimo galimybes. Norėdamas įveikti kliūtį išbando jau taikytus, ar naujai sugalvotus veikimo būdus. Stebi savo veiksmų pasekmes, supranta, kada pavyko įveikti sunkumus. 	<ul style="list-style-type: none"> Ieško tinkamų sprendimų, tariasi su kitais, mokosi iš nepavykusių veiksmų, poelgių. Nepasisekus samprotauja, ką galima daryti toliau, kitaip arba prašo suaugusiojo pagalbos. 	<ul style="list-style-type: none"> Ieško tinkamų sprendimų, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes. Tariasi su kitais vaikais ar suaugusiais dėl veiksmų atlikimo. Nepasisekus bando kelis kartus, ieškodamas vis kitos išeities arba prašo kito vaiko ar suaugusiojo pagalbos. Sudėtingą veiklą, kliūtis, sunkumus ar problemas priima natūraliai, nusiteikęs juos įveikti.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai	3 – 6 metai			
<ul style="list-style-type: none"> Ieško ir suranda paslėptą daiktą. Atsuka buteliukų kamštelius. Teisingai sudeda piramidės žiedus, bandydamas keletą kartų. Jei kieme randa balą, kartu su auklėtoja sprendžia: „Kaip nesuslapti kojų?“ Lazdelės ar kito įrankio pagalba ištraukia žaislą iš po suoliuko. Stebi auklėtojos veiksmus su žaislais, po to bando daryti tą patį. 	<ul style="list-style-type: none"> Suranda paslėptą daiktą pagal žodinį nurodymą arba simbolius. Žaidžia situacijų žaidimus (aptaria, kaip reiktų elgtis tam tikros situacijos metu: pasiklydus parduotuvėje, kilus gaisrui, susižeidus, sušalus). Pritaiko skirtingo dydžio dangtelius indeliams, buteliukams. Suranda sprendimą, kaip padalinti į 2 lygias dalis smėlį, kruopas, pupeles (pamatuoja indeliais, šaukštais, pasveria, suskaičiuoja). Sijoja smėlį, pilsto vandenį iš vieno indo į kitą, stengdamiesi neišbarstyti, neprilaistyti. Bando, kol pavyksta. Ieško sprendimų, kaip iš užšaldytos formos „išgelbėti“ gyvūnėlius. Svarsto, iš ko galima pagaminti lesyklą, mašiną, lėlę. Vienas ar su draugais galvoja planą, kaip darys, kokių priemonių reikės. Žaidžia stalo žaidimus „Kas netinka?“, „Asociacijos“, „Alias“. Į indą su vandeniu beria žirnių, pupelių, moliūgų sėklas, stebi jų daigumą. Sėja sausas sėklas – nelaisto, sėja drėgnas sėklas – laisto. Spėja, kas nutiks. Ieško atsakymų į klausimus „Kas sunkesnis?“, „Kuris miestas toliau?“, „Kodėl nuvyto augalas?“ Suranda skirtumus ir panašumus tarp augalų, gyvūnų, transporto priemonių ir kitų mus supančių aplinkos daiktų. Diskutuoja įvairiomis temomis: „Kas nutiktų, jei nešviestų saulė?“, „Kaip galima nustatyti vėjo kryptį?“, „Kaip užkurti laužą?“ Išbando evakuacijos planą. 			

„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Korys“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodis“.		
17. KŪRYBIŠKUMAS. Gebėjimas atrasti tai, kas nauja, originalu, netikėta.				
Vertybinė nuostata. Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.				
Esminis gebėjimas. Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Domisi naujais daiktais, vaizdais, garsais, judesiais. • Atranda naujus veiksmus ir taiko juos daiktų tyrinėjimui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atranda vis naujus dalykus artimiausioje aplinkoje. • Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus simbolinius veiksmus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ižvelgia naujas įprastų daiktų bei reiškinių savybes. • Pasitelkia vaizduotę ką nors veikdamas: žaisdamas, pasakodamas, judėdamas. • Sugalvoja įdomių idėjų, skirtingų veikimo būdų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausinėja, aiškindamasis jam naujus, nežinomus dalykus. • Savitai suvokia ir vaizduoja pasaulį. • Išradingai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones. • Lengvai sugalvoja, keičia, pertvarko savitas idėjas, siūlo kelis variantus. • Bando įveikti sunkumus pats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kelia probleminius klausimus, diskutuoja, svarsto, įsivaizduoja, fantazuoja. • Ieško atsakymų, naujų idėjų, netikėtų sprendimų, neįprastų medžiagų, priemonių, siekia savito rezultato. • Drąsiai, savitai eksperimentuoja, nebijo suklysti, daryti kitaip. • Greitai pastebi ir renkasi tai, kas nauja, sudėtinga.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su daiktais pakaitalais: kaladėlė – telefonas, pagaliukas – šaukštas. • Aplinką, daiktus tyrinėja visais pojūčiais. • Eksperimentuoja su dažais, smėliu, sniegu, sūria tešla. • Atlieka imitacinius, įsivaizduojamus judesius, veiksmus (šokinėja kaip varlytė, supa lėlę). • Išbando įvairias muzikos priemones, jų skleidžiamus garsus. • Stato smėlio pilis, jas dekoruoja kankorėžiais, smilgomis, gėlių žiedais. Daro pėdutes sniege. • Iš lego kaladėlių kuria statinius. • Žaidžia su minkštais žaislais, kalbina juos, atlieka įsivaizduojamus veiksmus. • Vaizduoja, kad skambina telefonu, įpila arbatos ir t.t. 		<ul style="list-style-type: none"> • Iš geometrinių figūrų kuria piešinį. • Reiškia mintis apie nežinomus reiškinius, daiktus, svarsto: „Kas būtų jeigu..?“ • Piešia muziką, vėją, tylą ir triukšmą... • Dainuoja savo sugalvotais žodžiais garsais, intonacijomis apie tai, ką veikia, mato, girdi. • Žaidžia šešėlių žaidimus. • Piešia, stato savo ateities namus ar kitus statinius. • Kuria skelbimus, sveikinimus, kvietimus, reklamas. • Kuria eilėraščius, pasakojimus, piešia jiems iliustracijas. • Kuria erdves sumanytiems žaidimams. • Piešia save fantastinėje aplinkoje, kuria fantastinius nuotykius. • Žaidžia galimybių žaidimus (sugalvoja kuo įvairesnių, juokingesnių situacijų, kaip galima panaudoti daiktus). • Kuria atvirukus, kvietimus, knygeles, skelbimus, dovanėles draugams, šeimos nariams. • Kuria mokytojos pasiūlytus ar savo sugalvotus darbelius iš antrinių žaliavų. 		

• Žaidžia su dažų dėmėmis „I ką tai panašu?“				
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:				
Knygelių rinkinys vaikams ik trejų metų: „Judantis laiptai“, „Kalbos spintelė“, „Atradimų takelis“, „Korys“, „Medžiagų dialogas“, „Pakylėta kasdienybė“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Judantis pasaulis“, „Kalbos ir knygos gelmė“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodis“, „Pakylėta kasdienybė“.		
18. MOKĖJIMAS MOKYTIS. Gebėjimas atkakliai siekti tikslo.				
Vertybinių nuostata. Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.				
Esminis gebėjimas. Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, spręsdamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.				
Vaiko pasiekimai				
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai
<ul style="list-style-type: none"> • Aktyviai domisi aplinkos daiktais. • Stebi mėgdžioja, klausia. Bando pakartoti pavykusį veiksmą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi, klausinėja, kas kaip veikia. • Veikia spontaniškai ir tikėdamasis rezultato. • Džiaugiasi tuo, ko išmoko. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siūlo žaidimų idėjas. • Pasako, ką veikė ir ką išmoko. • Stebi, ką daro kiti ir pakartoja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgsta kūrybiškai žaisti, veikti, siūlo veiklos idėjas. • Norėdamas ką nors išmolti, pasako, ko nežino ar dėl ko abejoja. • Drąsiai spėja, bando, klysta ir taiso klaidas. • Aptaria padarytus darbus, planuoja, ką darys toliau, bando nuspėti veiksmų pasekmes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba apie tai, ką norėtų išmolti, ką darys, kad išmoktų. Pasako, ką jau išmoko. • Imasi iniciatyvos savo pasiūlytomis idėjomis įgyvendinti. • Drąsiai ieško atsakymų į klausimus, rodo iniciatyvą išskeldamas ir spręsdamas problemas. • Randa reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose. • Mokosi iš kitų.
Vaiko veiklos pavyzdžiai				
1 – 3 metai		3 – 6 metai		
<ul style="list-style-type: none"> • Varto vis tas pačias knygeles, klausosi tų pačių pasakėlių. • Klausinėja: „Kas čia?“, „Kur?“ • Išbando žaislus ir daiktus. Stebi ir mėgdžioja kitus. • Pasakoja, ką veikė ir kaip sekėsi. • Žaidžia žaidimus: „Nuropok iki žaislo“, „Užmauk žiedą“, „Idėk – išimk“, „Statyk bokštą“. • Padeda padengti stalą, padeda į vietą žaislus. • Pradeda ir užbaigia statyti bokštą iš kaladėlių, žiedų. 		<ul style="list-style-type: none"> • Iš sagų, pagaliukų, geometrinių figūrų, siūlų sukuria pasirinktą objektą arba atkartoja pagal duotą pavyzdį (brėžinį, piešinį). • Piešia, braižo savo grupės, lauko aikštelės, kambario planą, kiemo, gatvės žemėlapi. • Varto savo „Pasiėkimų aplanką“, vertina savo veiklos rezultatus, palygina su kitų vaikų. • Ieško informacijos knygoje, enciklopedijose, albumuose, tariasi su draugais, klausinėja. • Varto darbelių knygas, mokosi kurti pagal knygoje pateiktus pavyzdžius. Planuoja, kokių priemonių, medžiagų reikės. • Spėlioja: „Kuris kelias ilgesnis?“, „Kuris daiktas sunkesnis?“, „Kuris indas didesnis?“ Siūlo būdus, kaip sužinoti, patikrinti, kuo pamatuoti. • Iškerpa iš reklaminių bukletų sveikus produktus, juos klasifikuoja, kuria menu, patiekalų receptus (kljuoja į popierinę lėkštę, lankstinuką). • Ieško „lobio“ pagal nupieštą žemėlapi. 		

					• Pasiruošia vietą žaidimui, sugalvoja, ką žais.
„Žaismė ir atradimai“ rinkiniai:					
Knygelių rinkinys vaikams iki trejų metų: „Aš pasaulis“, „Smėlio dėžė“, „Atradimų takelis“, „Korys“, „Medžiagų dialogas“, „Pakylėta kasdienybė“.		Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: „Aš“ – matomas ir nematomas“, „Žalioji pieštukas“, „Energijos upė“, „Dėlionių kilimas“, „Pasaulis be sienų“, „Kūrybiniai dialogai“, „Mokymosi veidrodis“, „Pakylėta kasdienybė“.			
19. INFORMATINIS MĄSTYMAS. Gebėjimas atsakingai (saugiai) naudotis šiuolaikinėmis technologijomis pradmenys.					
Vertybinė nuostata. Sustiprina vaikų pasitikėjimą savimi ir padeda įtraukti nedrąsius vaikus į komandinę veiklą Susipažinti su skaitmeninio turinio įvairove. Veiksmingai padėti vaikams įsilieti į žinių visuomenę, skaitmeninių technologijų pasaulį, ateityje tapti ne tik jų naudotojais, bet ir IKT kūrėjais.					
Esminis gebėjimas. Naudotis skaitmeniniu turiniu visoms kompetencijoms ugdytis, kurti, vertinti ir tobulinti skaitmeninį turinį naudojant įvairias technologijas sumaniai, kūrybiškai, suprasti virtualaus komunikavimo paskirtį ir svarbą, apsaugoti asmens duomenis.					
Vaiko pasiekimai					
1 – 2 žingsniai	2 – 3 žingsniai	3 – 4 žingsniai	4 – 5 žingsniai	5 – 6 žingsniai	
• Klausosi įgarsintų pasakų.	• Klausosi įgarsintų pasakų. • Atpažįsta gyvūnus pagal jų skleidžiamus garsus ir imituoja jų judesius • Stebi edukacinius filmukus.	• Klausosi įgarsintų pasakų. • Atpažįsta gyvūnus pagal jų skleidžiamus garsus ir imituoja jų judesius • Stebi edukacinius filmukus, nuotraukas, paveikslėlius.	• Dirbdami su klaviatūra ir programomis: - moka atpažinti raides, Žaidžiant kalbos tobulinimo žaidimus, vartant elektronines knygas: - praturtina žodyną, įvairiomis sąvokomis, - Išmoksta suprasti žodines ir grafines instrukcijas	• Dirbdami su klaviatūra ir programomis: - moka atpažinti raides, - kopijuoja žodžius, - moka užrašyti savo vardą ir kt. žodžius. • Žaidžiant kalbos tobulinimo žaidimus, vartant elektronines knygas: - turtina žodyną įvairiomis sąvokomis, - mokosi skaityti ir rašyti, - užduoti klausimus. • Išmoksta suprasti žodines ir grafines instrukcijas • Kuria skaitmeninius pristatymus, parodas. • Logine tvarka sekti savo pieštais piešiniais ar nuotraukomis pavaizduotą istoriją, eilės tvarka sudėlioti įvykius. • Kuria paprastus algoritmus (taisykles).	
Rekomenduojamos veiklos iš „Žaismė ir atradimai“ knygelių:					
Knygelių rinkinys vaikams nuo trejų iki šešerių metų: 4 žingsnis. Knygelė „Realybių žaismė“, veikla „Rask, kur tai yra“ (9 p.); 5 žingsnis. Knygelė „Judantys pasaulis“, veiklos: „Pasakyk, ir aš padarysiu!“ (44 p.); Knygelė „Realybės žaismė“, veiklos: „Boružėlės nuotykių“ (13 p.), „Stebuklingas kubas“ (18 p.), „Skaitmeninių technologijų kalba“ (42 p.), „Atsakingas elgesys skaitmeninėje erdvėje“ (47 p.). 6 žingsnis. Knygelė „Realybės žaismė“, veiklos: „Atgiję piešiniai“ (32 p.), „Prabilę piešiniai“ (37 p.)					

ILGALAIKIS VEIKLOS PLANAVIMAS

Grupė: _____

Laikotarpis: _____

Metų vaikų grupė (vaikų amžius): _____

Vaikų grupės aprašymas (Aprašomi ugdomajai veiklai svarbūs duomenys apie vaikus ir jų šeimas – kokie vaikų gebėjimai susiformavę gerai, kokie susiformavę prasčiau, kiek yra vaikų turinčių sveikatos problemų, specialiųjų ugdymosi poreikių, gabių vaikų, kokie tėvų (globėjų) lūkesčiai, kokios pagalbos jie tikisi.): _____

Ugdymo prioritetai (Remiantis grupės aprašymu, numatoma, kuriems vaikų gebėjimams ugdyti(s) bus skiriama daugiausiai dėmesio.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Rugsėjo mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Spalio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Lapkričio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Gruodžio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Sausio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Vasario mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Kovo mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Balandžio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Gegužės mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Birželio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Liepos mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Planuojama ugdomoji veikla Rugpjūčio mėn. (Kūrybiniai projektai, temos, šventės, pramogos, išvykos, ekskursijos, sąveika su šeima, mokykla ir kitais socialiniais partneriais bei kita vaikų grupei aktuali veikla.): _____

Ugdomosios veiklos apmąstymai, pokyčių įvertinimas (Kaip sekėsi realizuoti ugdymo tikslus ir uždavinius. Atskleidžiama, kaip sekėsi, atsižvelgiant į grupės vaikų gebėjimus, poreikius, galimybes, realizuoti įstaigos programoje numatytus ugdymo tikslus ir uždavinius: kas, kaip pavyko, kokie iškilo sunkumai, kodėl tai įvyko, ką ir kaip reikėtų keisti.): _____

TRUMPALAIKIS VEIKLOS PLANAVIMAS

Grupė: _____

Laikotarpis: _____

Savaitės ugdymo tema/projektas: _____

Ugdymo uždaviniai (siektini gebėjimai): _____

Ugdomoji veikla visai vaikų grupei: _____

Ugdomoji veikla vaikų grupelėms: _____

Individuali veikla (Ugdymo individualizavimas pagal vaiko poreikius, gebėjimus ir kitus ypatumus): _____

Meninio ugdymo veiklos visai grupei: _____

Sąveika/bendradarbiavimas su šeima: _____

Savaitės apmąstymai, refleksija (Kaip sekėsi įgyvendinti numatytą tikslą ir uždavinius):

VAIKO PASIEKIMO SRIČIŲ ĮVERTINIMAI

Vaiko vardas, pavardė, grupė, amžius

Pasiekimų sritis	Žingsniai	Užrašai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai		
2. Fizinis aktyvumas		
3. Emocijų suvokimas ir raiška		
4. Savireguliacija ir savikontrolė		
5. Savivoka ir savigarba		
6. Santykiai su suaugusiais		
7. Santykiai su bendraamžiais		
8. Sakytinė kalba		
9. Rašytinė kalba		
10. Aplinkos pažinimas		
11. Skaičiavimas ir matavimas		
12. Meninė raiška		
13. Estetinis suvokimas		
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas		
15. Tyrinėjimas		
16. Problemų sprendimas		
17. Kūrybiškumas		
18. Mokėjimas mokytis		

VAIKO PASIEKIMO SRIČIŲ ĮVERTINIMAI

Vaiko vardas, pavardė, grupė, amžius

Pasiekimų sritis	Žingsniai	Užrašai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai		
2. Fizinis aktyvumas		
3. Emocijų suvokimas ir raiška		
4. savireguliacija ir savikontrolė		
5. Savivoka ir savigarba		
6. Santykiai su suaugusiais		
7. Santykiai su bendraamžiais		
8. Sakytinė kalba		
9. Rašytinė kalba		
10. Aplinkos pažinimas		
11. Skaičiavimas ir matavimas		
12. Meninė raiška		
13. Estetinis suvokimas		
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas		
15. Tyrinėjimas		
16. Problemų sprendimas		
17. Kūrybiškumas		
18. Mokėjimas mokytis		
19. Informacinis mąstymas		

PASIEKIMŲ SRIČIŲ ĮVERTINIMŲ VIDURKIŲ DIAGRAMA

